

biond

Studiekeuzespecial

Stap voor stap begeleiding
naar de start van je studie

(V)MBO | HAVO | VWO

> 2023-2024

BBL OPLEIDING IN DE TRANSPORT & LOGISTIEK? WIJ HELPEN JE OP WEG!

OVER ONS

Flexcraft Aldivèr biedt je een gedegen opleiding voor een mooi vak, met de mogelijkheid om dat uit te breiden met diverse rijbewijzen. Je verdient tegelijkertijd nog geld ook! Wij zorgen voor een geschikte leerwerkplek gedurende je opleiding, met een passend salaris en financiële ondersteuning voor het behalen van je benodigde certificaten en/of rijbewijzen. Zo helpen wij jou vakbekwaam de toekomst in.

Wij bieden diverse functies in de transport en logistiek:

- BBL Vrachtwagenchauffeur
- BBL Logistiek niveau 1 t/m 4
- Leerwerktraject vrachtwagenchauffeur

WAAROM FLEXCRAFT ALDIVÈR?

Persoonlijke en
professionele
begeleiding

Baangarantie bij
toonaangevende
werkgevers

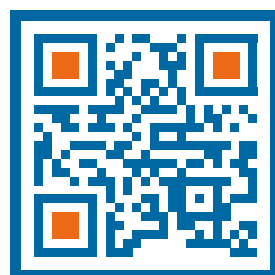

De beste en
goedkoopste
rijopleiding

Netto €20,-
schooldag
vergoeding

MEER WETEN?
Scan de QR-code!

www.flexcraft.nl/aldiver

Voorwoord

Esmee Vlasveld

directeur van BiOND

Beste leerling,

Je staat op het punt om belangrijke beslissingen te nemen over je toekomst. Ga je studeren, een tussenjaar nemen of past wellicht een andere route beter bij jou? Om een goede keuze te maken is het belangrijk dat je een volledig overzicht hebt van alle mogelijkheden. Deze Studiekeuzespecial 2023-2024 zit bomvol actuele informatie en interessante artikelen waarmee we je laten zien wat er allemaal mogelijk is. Op die manier heb je alle informatie in huis en kun jij een beslissing maken die echt bij jou past.

In het eerste deel van dit magazine hebben we handige tips en tools voor je op een rijtje gezet om je te helpen bij het maken van een beslissing. Hoe ga je bijvoorbeeld om met keuzestress? En hoe maak je eigenlijk een goede keuze? We begeleiden je bij je keuzeproces: of je nu al weet welke richting je opgaat of nog geen idee hebt wat je wilt.

**> 'ELKE BESLISSING DIE JE NEEMT,
IS DE EERSTE STAP NAAR EEN
NIEUW AVONTUUR!'**

In het tweede deel geven we je een aantal voorbeelden van andere vervolgstappen die je kunt nemen na je middelbare school of mbo-studie. Denk bijvoorbeeld aan een tussenjaar, een jaar in dienst bij Defensie of studeren in het buitenland.

In het derde deel vind je een handig overzicht; het doorstroom-schema. Zo krijg je inzicht in de verschillende routes die je kunt nemen richting jouw einddoel. In dit deel vind je ook interessante interviews met leerlingen en studenten die bijzondere keuzes of een ongewone studieloopbaan hebben meegemaakt. Er zijn immers meerdere wegen die naar Rome leiden!

Tenslotte hebben we alle belangrijke informatie over het mbo, hbo en wo voor je op een rijtje gezet. We zoomen in op het aanmeldproces (met extra informatie over selectiestudies) en alles wat je moet weten over geldzaken en het studentenleven.

Met deze Studiekeuzespecial hopen we je een goed en compleet beeld te geven van jouw opties. Weet dat je altijd bij je decaan terecht kan voor hulp en meer informatie. Ik wens je heel veel succes bij het maken van jouw eigen keuze. En onthoud dat elke beslissing die je neemt, de eerste stap is naar een nieuw avontuur!

Met vriendelijke groet,

Esmee Vlasveld

Directeur BiOND

COLOFON

De BiOND Studiekeuzespecial is een uitgave van BiOND, de Vereniging voor (loopbaan) begeleiders van jongeren in het onderwijs. Deze special verschijnt één keer per jaar. Leden ontvangen de BiOND Studiekeuzespecial als onderdeel van hun lidmaatschap.

Informatie of vragen
communicatie@biond.nu of
www.biond.nu/sks

Hoofd- en eindredactie
Marieke Tjang-Monterie

Redacteuren

Gert Jan van den Bemd, Minette van den Bemd, Fleur van Benten, Lisette Blankestijn, Klaske Delhij, Petra van Gool, Zazie van der Leeuw, Samantha van der Maaten, Myrthe Meester, Hermien Miltenburg, Mandy Stokkers, Marieke Tjang-Monterie, Esmee Vlasveld en Sven Vossenbergh.

Fotografie

Leo Boot, Petra van Gool, Marit Hazebroek, Samantha van der Maaten, Cora Mukadam, Ad Roelands, Beyza Simsek, Marieke Tjang-Monterie, Ruben Verlaek, Margriet van Vianen, Maxime van Westerop, Jac. de Wit, Gerdien Wolthaus Paauw en Mei Li Zwijnenburg.
Iconen: Flaticon.com

Vormgeving, druk en acquisitie

EDG Media, www.edg.nl
030 241 70 20

ISSN
2773-1898

Copyright © 2023

Zet- en drukfouten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BiOND vervoelvoudigd of openbaar worden gemaakt. Bij het samenstellen van dit magazine is de grootste zorg besteed aan de juistheid van de hierin opgenomen informatie. BiOND is niet verantwoordelijk voor enige onjuist verstrekte informatie via dit magazine.

Keuzehulp

Nog geen idee welke studie bij je past?

> 06-07

Hoe ga je om met keuzestress?

> 09

Kiezen, hoe doe je dat?

> 10-11

Tien do's en don'ts voor studiekeuzers

> 12-13

Inspiratie

Medezeggenschap is geen grap

> 15

Van tennistalent naar TikTok-held

> 16-19

Een tussenjaar voor betere studiekeuze?

> 21

Tussenjaar-programma's

> 22-23

MDT-jaar

> 24

Een dienstjaar bij Defensie

> 25

Studeren in het buitenland

> 27

Mogelijkheden

Doorstroom-schema

> 28-29

> 30

Doorstromen van vmbo > havo > hbo > wo

> 31

Doorstromen van vwo naar eigen leertraject

Als studeren niet vanzelf gaat

> 32-33

Kansenongelijkheid: wie ben ik?

> 35

Banen van de toekomst

> 36-39

Informatie

Mbo-specifiek

> 41

Hbo-specifiek

> 43

Wo-specifiek

> 45

Aanmelden

> 46-49

Selectiestudies

> 51

Hoe betaal je je studie?

> 52-55

Studenten

Studenten-portretten

> 57-59

Hoe kom je rond? Tips voor studenten en ouders

> 60-61

Op kamers wonen?

> 63

Lineke Boot-Brussaard

decaan vmbo
Ichtus College Veenendaal

"Ik zeg altijd tegen leerlingen: 'Denk al in de derde klas na over wat je straks wil.' Zelfs al lijkt het alsof je tijd zat hebt, het is echt fijn om al te weten wat je leuk vindt. In de derde kan je rustig ideeën op doen met niet al te veel stress erachter, dus dat is heel slim.

Het belangrijkste om je af te vragen bij de studiekeuze is of je je ook op de school thuis zou voelen. Tijdens een meeloopdag of een open dag kan je jezelf afvragen: zie ik mezelf hier over een jaar tussen lopen? Niet alleen de opleiding, maar het geheel moet goed voelen. Al lijkt een opleiding nog zo leuk, de sfeer op de school moet ook bij je passen.

> 'JE OUDERS KUNNEN PRECIES ZIEN WANNEER JE OGEN GAAN GLIMMEN'

Als je naar open dagen gaat, neem dan je ouders mee. Die kunnen namelijk precies zien wanneer je ogen gaan glimmen en je dus een opleiding hebt gevonden die bij je past. Ook voor de ouders is dat een tip: maak er tijd voor, want het is heel waardevol."

Daniel Simon

loopbaanadviseur bij het
loopbaan expertisecentrum
(LEC) ROC van Amsterdam

"Voordat je een studiekeuze maakt, moet je ervaren. Dan heb ik het over meeloopdagen en open dagen, maar ook over de reistijd naar school toe. Je kan wel zeggen dat een uur reizen geen probleem is, maar ervaar het eerst. En hoe zou je het vinden om die reis vier keer in de week te maken, drie jaar lang?

Naast weten wat je kwaliteiten zijn, zijn je waarden ook belangrijk om in gedachten te houden. Ik sprak ooit een jongen die school niet belangrijk vond, omdat hij in de horecazaak van zijn ouders kon werken. Maar aan de andere kant vond hij vrije tijd heel waardevol. Dat verhoudt zich tot sommige horeca ingewikkeld. Fijn om een vangnet te hebben, maar word je er gelukkig van?

> 'WE MOETEN VEERTIG, VIJFTIG JAAR WERKEN EN DAN MOGEN WE MET PENSIOEN. ZORG DAT DIE JAREN ZO LEUK MOGELIJK ZIJN.'

Als je eenmaal een loopbaanproces doorgaat heb je daar profijt van in al je opleidingen en werkplekken. Het is goed om te weten dat het je kan helpen te vinden wat bij je past. We moeten veertig, vijftig jaar werken en dan mogen we met pensioen. Zorg dat die jaren zo leuk mogelijk zijn."

Laurie Rademakers

decaan havo/vwo Stedelijk
College Eindhoven

"Veel leerlingen zijn bang om de verkeerde keuze te maken of opleidingen over het hoofd te zien. De gedachte is vaak: oh god, hoe moet ik nu een keuze maken voor de rest van mijn leven? Het is goed om te relativeren. Stel jezelf de vraag: wat is het ergste dat er kan gebeuren? Switchen van studie is niet leuk, maar je leert er veel van en kan het jaar erna weer opnieuw beginnen.

Voordat je open dagen bezoekt, moet je uitvinden waar je goed in bent en wat je interessant vindt. Dan kijk je er met een andere bril naar. Dit kan bijvoorbeeld door een dagboek bij te houden en op te schrijven wat je interessant vindt of wat je raakt. Op basis daarvan kan je gesprekken met je decaan of mentor aangaan om verder te komen in de goede richting.

> 'STEL JEZELF DE VRAAG: WAT IS HET ERGSTE DAT ER KAN GEBEUREN?'

Wat erg onderschat wordt, is de waarde van meeloopdagen. Leerlingen vinden dat tegenwoordig erg spannend, terwijl een enorm handige manier is om uit te vinden hoe het er bij zo'n opleiding echt aan toe gaat. En studenten vinden het leuk om hun studie te laten zien!

Laat jouw dromen veranderen in jouw toekomst.

Maak kennis met onze opleidingen in:

- Economie
- Gedrag & Maatschappij
- Gezondheidszorg
- Kunst
- Media & ICT
- Onderwijs
- Techniek

Check hr.nl/opleidingen en ontdek waar jij gelukkig van wordt.

Check onze open dagen.
Scan de QR-code voor data.

Liever twee jaar studeren?
Scan de QR-code voor meer info.

Kickstart jouw toekomst bij **HOGESCHOOL ROTTERDAM**

Keuzehulp

Hoe ga je om met keuzestress?

Zazie van der Leeuw

is (studie)keuzecoach voor de Hogeschool en Universiteit van Amsterdam.

'Het is een route met veel kronkels en zijpaden, met onverwachte gebeurtenissen die het juist leuk en interessant maken!'

"Ahhhh...Ik moet nog een studie kiezen, maar ik heb echt geen idee wat! Deze zin hoor ik ontzettend vaak van leerlingen. Ze denken dikwijls dat ze voor eeuwig aan hun studiekeuze vastzitten, maar de gedachte dat je één keer een studie kiest voor de rest van je leven klopt niet! Vraag de mensen in je omgeving maar eens wat zij hebben gestudeerd én wat ze nu doen. Bij de meeste mensen is dit pad helemaal niet recht; het is eerder een route met veel kronkels en zijpaden, onverwachte gebeurtenissen die het 'lopen' juist leuk en interessant kunnen maken!

Jij bent meer dan de studie die je kiest! Tijdens je studie, naast en na je studie kun je nog heel veel andere keuzes maken die bijdragen aan de banen waarin jij uiteindelijk terechtkomt. De perfecte keuze of studie bestaat niet. Zolang je dit denkt, zul je nooit vinden wat je zoekt. Er zullen immers altijd vakken of dingen zijn die je minder leuk vindt of die minder goed georganiseerd zijn. Die 'mindere' kantjes horen erbij, maar brengen je wellicht verder naar 'jouw' pad.

> 'JIJ BENT MEER DAN DE STUDIE DIE JE KIEST!'

Het rotgevoel van het niet-weten en het accepteren van deze onzekerheid hoort bij kiezen! Loop niet weg voor dit gevoel en vooral, stel je keuze niet uit. Kom in actie! Alles wat je doet helpt: je kunt naar open dagen, een keertje meelopen met een studie die je interessant lijkt of op bezoek gaan bij het werk van je buurvrouw. Wat vooral belangrijk is: praat over je ervaringen met mensen die voor jou belangrijk zijn, zoals je ouders of verzorgers, een oom of tante en je vrienden. Ook als je een dag meeloopt met een studie die niets voor jou blijkt, geeft de ervaring je inzicht en brengt je verder.

Rationeel kunnen we een heleboel bedenken, maar soms vergeten we ook te voelen. Onbewust weten we vaak al veel meer dan we ons realiseren.

Ervaar je toch veel stress omdat je een studie moet kiezen? Misschien helpt het je om je te realiseren dat dit gevoel erbij hoort, vraag maar eens aan anderen. En ook al heb je geen zin in dit gevoel en wil je het onderdrukken, onderneem dan een kleine actie en praat erover. Eigenlijk is het niet de vraag welke studie jij moet doen, maar wat je wilt doen om een stap verder te komen in wie jij wilt zijn of worden als persoon.

Leren waar je naar nieuwsgierig bent inspireert en gaat je vaak gemakkelijker af. Vertrouw erop dat het hoe dan ook goed komt!"

Keuzehulp

Een studiekeuze maken is een spannend proces. Welke studies bestaan er eigenlijk en welke opleiding past het beste bij jou? Neem de tijd om je te oriënteren via studiekeuzetests, open dagen, proefstudeersessies en gesprekken met je decaan, mentor en je ouders. Zo groei je langzaam maar zeker toe naar je uiteindelijke beslissing.

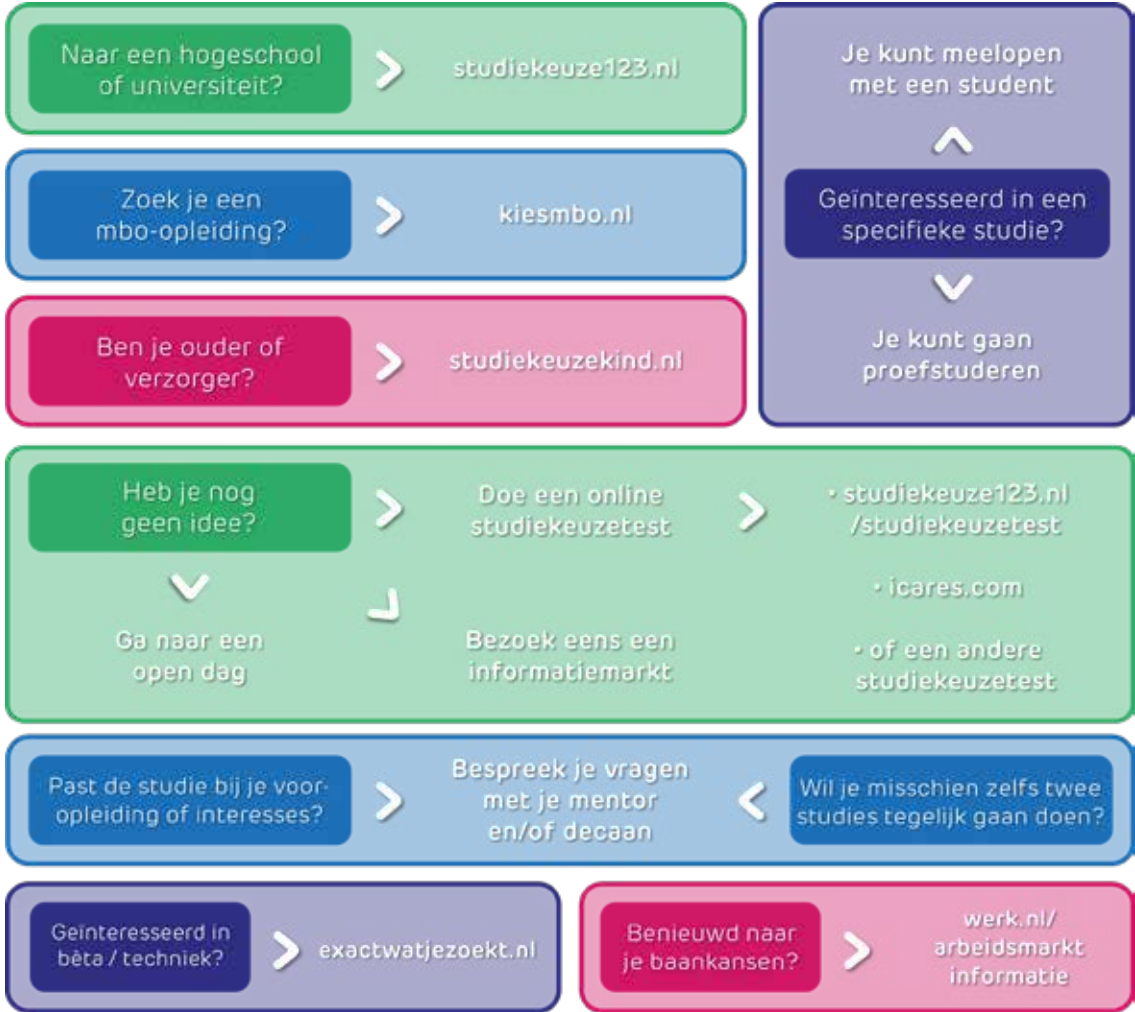
Mbo, hbo of universiteit?

Het lijkt zo simpel: na het vmbo ga je naar het mbo, na de havo naar het hbo, en na het vwo naar de universiteit. Maar in de praktijk zijn er nog veel meer opties! Als je van leren houdt, kun je ervoor kiezen om door te stromen naar een hoger niveau (van vmbo naar havo, van havo naar vwo, van mbo-4 naar hbo,

van een hbo-propedeuse naar de universiteit). Andersom kan natuurlijk ook: als je niet zo graag in de boeken zit, maar liever praktisch bezig bent, kun je als havist ook het mbo overwegen en als vwo'er het hbo of mbo. Denk dus goed na welke leerstijl het beste bij je past: praktisch of theoretisch, individueel of klassikaal, met veel of weinig begeleiding.

De belangrijkste verschillen tussen mbo, hbo en universiteit

mbo	hbo	universiteit
Beroepsvaardigheden leren	Beroepsvaardigheden leren, maar ook analyseren en reflecteren	Academische vaardigheden leren (zoals analyseren, kritisch denken, onderzoek doen, artikelen schrijven)
Nadruk op de praktijk	Theorie verbinden met praktijk	Nadruk op theorie
Studiestof in kleine brokjes	Grote hoeveelheid studiestof gespreid behandeld	In korte tijd veel (Engelstalige studiestof)
Veel verschillende vakken	Veel verschillende vakken	Minder vakken, veel verdieping
Verplichte avo-vakken*	Vrij keuzepakket (minor)	Vrij keuzepakket (minor)
Korte toetsen, aantonen dat je het weet	Lange toetsen, aantonen dat je het begrijpt	Lange toetsen, maar vooral: zelf onderzoek doen, nieuwe kennis opdoen
± 30 uur les en 10 uur zelfstudie per week	± 24 uur les en 16 uur zelfstudie per week	± 14 uur les en 26 uur zelfstudie per week
Les in klasverband en werkgroepen	Les in klasverband (soms in grote collegezalen)	Les in grote collegezalen, soms kleinschalige werkgroepen
Veel groepsopdrachten	Veel groepsopdrachten	Weinig samenwerking
Meerdere praktische stages	Eén of meer praktische stages (met onderzoeksgedeelte)	Geen stage of één onderzoekstage
Veel controle en begeleiding	Een beetje controle en begeleiding	Weinig of geen controle, grote eigen verantwoordelijkheid

VERTROUW EROP DAT JE UITEINDELIJK OP JOUW PLEK TERECHTKOMT

Aanmelden

Als aankomende student moet je je uiterlijk **1 april 2024 (mbo)** en uiterlijk **1 mei 2024 (hbo en universiteit)** aanmelden voor een opleiding, ook als je nog niet zeker van je keuze bent. Alleen dan heb je namelijk 'toelatingsrecht' en kun je eventueel nog tot 1 september 2024 voor een andere studie kiezen.

Beslissen

De knoop doorhakken kan spannend zijn, maar bedenk dat niets in beton gegoten staat. Je kunt altijd je studietraject nog bijsturen. Bijvoorbeeld door na het eerste jaar over te stappen naar een andere opleiding. Of door een minor (keuzepakket) of pre-master (eenjarig schakelprogramma) bij een andere studie te volgen, zodat je ook een master in dat vakgebied kunt doen.

Zelfs na je afstuderen is het niet te laat om iets heel anders te gaan doen. Bijvoorbeeld een betaald leerwerktraject in de zorg of ICT, sectoren waarin op dit moment personeel nodig is. Raak dus niet in paniek als je nog twijfelt, maar vertrouw erop dat je uiteindelijk wel op jouw plek terechtkomt.

Tien do's en don'ts voor studiekeizers

Hermien Miltenburg

oudervoorlichter
Wageningen University
& Research

Do's: wat moet je wél doen?

1

Ontdek je echte passie

Iedereen vindt iets leuk of interessant. Vaak denk je dan niet gelijk aan een opleiding, maar bij elke passie is een studie te vinden.

2

Gebruik je verstand

Bij elke studie zijn er ook mindere kanten; kun je die ook aan?

3

Onderzoek je interessegebied

Binnen elk interessegebied zijn er tientallen studies. Oriënteer je eerst goed online. Zijn er vakgebieden die je helemaal niet interessant vindt? Streep die dan vast weg!

4

Denk na over het niveau

Haast elke opleiding kun je doen op mbo-, hbo- of wo-niveau. Kies het niveau dat bij je past.

5

Oriënteer je goed online

Er zijn hartstikke veel studiekeuzesites. Kijk hier vaak en uitgebreid naar, ook samen met je vrienden of ouders.

6

Ga op pad

Bezoek minimaal vier open dagen bij verschillende instellingen. Doe ook vier mee-loopdagen. Je krijgt hiervoor vrij van school. Past de manier van lesgeven bij je? Dat ontdek je met (online) proefstuderen.

7

Hoe is de sfeer op school?

Praat veel met studenten. Zij geven belangrijke info over de studie vanuit hun eigen ervaring. Zie je jezelf hier een paar jaar rondlopen? Schrijf je bijvoorbeeld in voor een campustour.

8

Hoe zit het met de kwaliteit?

Er zijn topopleidingen, maar er zijn ook studies van mindere kwaliteit. Hoe beoordelen de studenten hun docenten? Hoeveel studenten halen binnen redelijke tijd hun diploma? Hoe is de begeleiding? Je kunt dit allemaal vinden op het internet. Vergelijk de kwaliteit zoals je dat ook zou doen als je bijvoorbeeld een nieuwe telefoon koopt. Let op alle details.

9

Hoe worden de studiepunten verdiend?

Op het mbo, hbo en de universiteit moet je studiepunten verdienen. Dat kan door colleges te volgen, door practica te doen, door een stage, een project of een onderzoek. Welke manier van leren past bij jou?

10

Verdiep je in geldzaken

Begrijp hoe de studiefinanciering werkt. Krijg je een aanvullende beurs? Hoeveel kost je studie en welk bedrag heb je nodig om van te leven? Je goed voorbereiden op geldzaken scheelt je straks een heleboel stress.

Handige websites

Webinars over studiekeuze, studeren, geldzaken en als je niet kunt kiezen.

- > Studenten geven tips aan jongeren en ouders
- > Studiefinanciering in het kort
- > Hoe beoordeel je de kwaliteit van een opleiding?
- > Alles over studiepunten

Scan de
QR-code

Don'ts: wat moet je niet doen?

1

Stel je studiekeuze niet uit tot je examenjaar

De helft van de uitvallers in het eerste studiejaar zegt dat ze niet genoeg tijd hebben besteed aan studiekeuze.

2

Het is geen keuze voor je hele leven

Binnen je studie kun je vaak je eigen weg kiezen en eigen vakken selecteren. Je studiekeuze gaat door, ook als je al studeert.

3

Luister niet te veel naar je vrienden

Ga niet automatisch doen wat je vrienden leuk vinden. Heb je zelf een interessante studie gevonden? Praat erover met je vrienden en vraag hen feedback.

4

Luister niet te veel naar je ouders

Ga niet automatisch doen wat je ouders een goede keuze vinden. Heb je zelf een leuke studie gevonden? Vraag je ouders eens advies. Je ouders kennen je vaak wel beter dan je denkt.

5

Spring niet in het diepe

Doe je bijna eindexamen en weet je nog niet welke studie je wilt doen? Spring dan niet in het diepe, maar kies voor een tussenjaar en besteed dit jaar aan je studiekeuze.

6

Kies niet voor het geld

Een goedbetaalde baan is leuk, maar je werkt zo'n vijftig jaar. Doe je je werk alleen voor het geld, dan houd je dit waarschijnlijk niet vol. Maar het kan geen kwaad eens te kijken hoe het zit met baankansen.

7

Denk niet te snel dat je het al weet

Sommige jongeren weten al vanaf jongs af aan wat ze later willen gaan doen, maar denk er toch nog eens kritisch over na. Is deze toekomst écht wel wat je wilt?

8

Kies niet per se voor een beroep

Denk niet dat je nu voor altijd aan een bepaald beroep vastzit. Bijna iedereen verandert iedere paar jaar van baan. Meestal blijf je wél werken binnen hetzelfde interessegebied (zie de derde tip bij de do's).

9

Kies niet voor de stad

Het gaat om je studiekeuze. Ook al lijkt een studentenstad je nog zo leuk, kies toch vooral voor de studie. Of blijf je liever bij pa en ma? Ook dan geldt: kies voor de studie! Al heeft een studie misschien dezelfde naam, op elk instituut is de inhoud weer anders en misschien past een studie die toevallig verder van huis is, beter bij je.

10

Denk niet: dat wordt relaxed!

Natuurlijk is het studentenleven leuk, maar bij elke studie hoort veertig uur studeren per week. Hoef je maar een paar uur naar school? Dan moet je dus veel zelfstudie doen.

Dé vakschool voor creatieve doeners.

Mbo-opleidingen in media, vormgeving, communicatie en software development.

OPEN DAGEN

ZA 18 NOVEMBER '23
ZA 20 JANUARI '24
DO 14 MAART '24

MEER WETEN? CHECK GLU.NL

GRAFISCH
LYCEUM
UTRECHT

WERKEN
IN DE OPTIEK.NL

DE MBO* OPLEIDING
DIE ALLES HEEFT

FASHION ZORG, TECHNIEK & GASTVRIJHEID

*) ZOWEL BOL (VOLTIJD) ALS BBL (DEELTIJD) OPLEIDING

SCAN VOOR
MEER INFO

Inspiratie

Medezeggenschap is geen grap

Medezeggenschap. Voor de één is het enorm bekend gebied, terwijl een ander er nog nooit van heeft gehoord. Maar wat is medezeggenschap überhaupt? Waarom zou je daar je tijd in steken? En is het niet beter dat leerlingen en studenten zich niet bemoeien met wet- en regelgeving? Het LAKS beantwoordt die laatste vraag heel stellig met een nee.

Medezeggenschap is het recht dat je hebt als betrokkene om mee te beslissen over zaken waar je bij betrokken bent. Wat het LAKS vaak tegenkomt, is dat wanneer leerlingen niet worden meegenomen in beslissingen waarbij zij in eerste instantie wel bij betrokken zouden moeten zijn, zij compleet worden vergeten. Wanneer leerlingen wel worden betrokken, worden de beslissingen voordelig voor onderwijspersoneel én voor leerlingen. Om deze reden is het van groot belang om jouw stem als leerling én student te laten horen in overleggen met bijvoorbeeld je schoolleiding of de gemeente.

Maar hoe zorg je ervoor dat jouw stem goed gehoord wordt? Iedere middelbare school heeft een verplichte Medezeggenschapsraad (MR). In deze raad zitten ouders, docenten, leerlingen en de schoolleiding. In deze raad bepaal je vaak de wat serieuze zaken, zoals de jaarbegroting. Voor de laagdrempeligere onderwerpen kan je vaak terecht bij de Leerlingenraad.

Lars Oomens

LAKS (Landelijk Actie
Komitee Scholieren)

Wanneer je gaat studeren kan je ook nog bezig zijn met medezeggenschap. Dit kan door je aan te sluiten bij een studentenraad. Dit is vaak een raad die zich inzet voor de studenten, maar tegelijkertijd zich inzet voor het verbinden van studenten.

Een bestuursjaar als stage of tussenjaar

Wanneer je echt heel enthousiast wordt van medezeggenschap, dan is een bestuursjaar bij een jongerenonderwijsvereniging misschien wel iets voor jou. Zo kan je landelijk bestuurslid worden bij het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) als je op de middelbare school zit, bij Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOBmbo) als je een mbo-student bent en bij de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) of bij het Interstedelijk Studentenuitwisseling (ISO) als je een hbo- of wo-student bent. In dat laatste geval is je bestuursjaar vaak een tussenjaar.

'Ik ben een enorme fan! Ik leer erg veel van u'. Welke docent krijgt dat van leerlingen te horen? Roy Helmerhorst overkomt het regelmatig.

Naast docent aardrijkskunde op het Anna van Rijn College in Nieuwegein is Roy erg populair op social media. Je kunt hem gerust een aardrijkskunde-influencer noemen, want alles draait om dat prachtige vak. In zijn video's geeft hij uitleg over aardrijkskundige begrippen en vraagstukken, van vulkanen tot El Niño, van globalisering tot erosie. Hij heeft een succesvol YouTube-kanaal, meer dan 114.000 volgers op Instagram, en het dubbele aantal volgers op TikTok. Drie keer per week werkt hij 's avonds aan nieuwe video's. "Het is wel een tweede baan geworden, ja."

'Met mensen omgaan, leerlingen verder helpen, dat vind ik supergaaf om te doen'

Supergaaf

Roy Helmerhorst is van vele markten thuis. Als kind bleek hij een toptalent in tennis. Zijn passie voor het onderwijs en zijn sportiviteit leken samen te komen tijdens de opleiding tot gymdocent, maar in dat vak speelde het overbrengen van kennis nauwelijks een rol. En juist dát, het delen van kennis met leerlingen, maakt hem enthousiast. "Met mensen omgaan, leerlingen verder helpen, dat vind ik supergaaf om te doen. Paul Klompe, mijn docent aardrijkskunde op de middelbare school beschouw ik als grote inspiratiebron, mede dankzij hem heb ik voor dit vak gekozen. Hij bracht de stof met humor, op een losse manier, maar zeker ook met duidelijke grenzen, hij prikkelde zijn leerlingen. Hij liet mij zien hoe mooi het docentschap is en hoe mooi het vak aardrijkskunde is."

Kansen

Zijn motto is 'Lesgeven is een feestje, je hoeft alleen zelf nog de slingers op te hangen'. Zijn enthousiasme voor het vak wordt door veel leerlingen gewaardeerd. "Ik ga uit van de stelling 'zonder relatie geen prestatie'. Als je geen relatie met je leerlingen kan aangaan, als je hen niet benadert op een manier die

> 'LESGEVEN IS EEN FEESTJE, JE HOEFT ALLEEN ZELF NOG DE SLINGERS OP TE HANGEN'

Over Roy

Roy werd op de basisschool getoetst voor vmbo kader. Hij kon uitzonderlijk goed tennissen en stapte over naar een LOOT-school in Alkmaar. LOOT staat voor Landelijke Organisatie Onderwijs Topsport. Op zo'n school krijgen jonge topsporters vrijstellingen voor bepaalde vakken, bijvoorbeeld gym, zodat er tijd en ruimte ontstaat om deel te nemen aan trainingen en wedstrijden.

Roy woonde toen nog in Wieringerwerf, een klein boerendorp in de kop van Noord-Holland. Als twaalfjarige reisde hij elke dag met de bus naar Alkmaar en Heerhugowaard om te trainen. Na een jaar stapte hij over naar havo/vwo. Dat hield hij twee jaar vol, de overstap bleek vooral vanwege het plannen en tennis te zwaar. Hij keerde terug naar de school in Wieringerwerf en haalde zijn vmbo diploma theoretische leerweg.

Op het mbo volgde hij de opleiding tot mbo onderwijs-assistent. Een poging om gymdocent te worden liep op niets uit. Roy had vooral behoefte aan een ander manier van kennisoverdracht naar de leerlingen. Dat inzicht zette hem op het spoor van zijn andere favoriete vak: aardrijkskunde. Hij volgde de tweedegraads docentenopleiding aardrijkskunde en direct erna de eerstegraads opleiding.

hen aanspreekt, dan krijg je ook veel minder makkelijk de lesstof overgebracht. Ik kijk naar kansen in plaats van naar bedreigingen. Dat hoop ik ook aan mijn leerlingen mee te geven. Kijk wat er wél mogelijk is. Daarvan word ik enthousiast en dat breng ik over op mijn leerlingen. Het is een wisselwerking."

Positief signaal

"Mijn video's zijn eigenlijk uit nood ontstaan. Toen ik op het Anna van Rijn College in een vwo-5 klas begon hadden de leerlingen het jaar daarvoor geen aardrijkskunde gehad. Ik moest dus twee leerjaren in één lesgeven. Toen ben ik video's gaan maken over de lesstof die zij hadden gemist, waardoor ik tijdens de les dieper op de materie kon ingaan. Zo is het begonnen. Later heeft het een enorme vlucht genomen, zeker toen ik ook vlogs voor Instagram en TikTok ging maken. In die vlogs draait het minder om de inhoud, maar meer om situaties in de klas. Er is veel negativiteit in het onderwijs, ook in de media. Er gaat zeker wel een en ander mis, maar er gaat ook heel veel goed. We zouden ons meer moeten realiseren dat onderwijs de basis van de maatschappij vormt, iedereen begint daar, iedereen werkt daar aan zijn doelen. Ik wil bijdragen aan een positief geluid. Dankzij mijn social mediakanalen bereik ik met mijn boodschap een groot publiek."

➤ REGELMATIG KRIJG IK REACTIES VAN MIJN LEERLINGEN. 'DOOR JOU GA IK AARDRIJKSKUNDE STUDEREN'

Aandachtspanne

Het produceren van de kennisclips heeft Roy zichzelf aangeleerd. "Ik ben gaan uitzoeken: wat hoort er nou in een uitlegvideo thuis? Wat is de basis van zo'n clip? Natuurlijk moet je rekening houden met de aandachtspanne. Ik probeer mijn clips onder de vijftien minuten te houden, meestal zijn ze korter dan tien minuten. Om het wat flitsender te houden heb ik 'Donderdag begrippendag' geïntroduceerd. Dat is een uitleg onder de twee minuten, 'waarvan ik niet weet of het gaat lukken, maar wel ga proberen'. Dat is altijd wat ik zeg in de

'Je bent een held dat je me zo goed helpt met mijn examens'

intro van die video's. Met de posts voor Instagram en TikTok ben ik eigenlijk elke dag bezig. Zo'n twee tot drie keer per week plaats ik een nieuw filmpje. De uitlegvideo's vragen meer voorbereiding, maar ook daarvan probeer ik er elke week een te maken. Ik ervaar geen druk vanwege mijn volgers, ik doe het omdat ik het zelf ontzettend leuk vind om te doen."

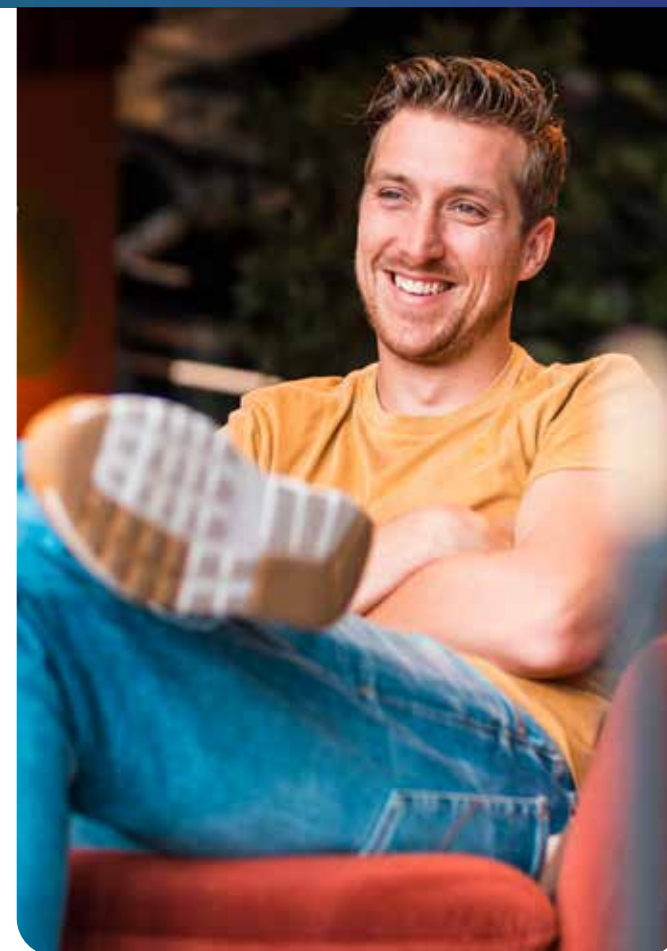
Ook andere aardrijkskundedocenten hebben de kennisclips van Roy inmiddels gevonden: "Op de KNAG-dag (de jaarlijkse bijeenkomst van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap waar aardrijkskunde docenten en geografen bij zijn aangesloten, red.) gaf ik een workshop. Ik heb aan de deelnemers gevraagd of ze mijn kennisclips gebruiken bij de examenvoorbereidingen. Alle handen gingen toen omhoog. Ook in Suriname en Curaçao worden ze gebruikt. Af en toe krijg ik een reactie van een leerling in de 'comments' in het Papiamentu. Dat is toch heel tof?"

Samen

"Wat me aantrekt in het onderwijs? Ik denk de samenwerking. Ik ben een echte teamplayer. Dat solistische in de tennissport ging me een beetje tegenstaan. Ik zie mezelf als begeleider vanaf de zijlijn. Samen met mijn leerlingen probeer ik te

Tips van Roy

"Het is verstandig om je voor de keuze van je vervolgopleiding goed te oriënteren. Verdiep je op internet in de verschillende mogelijkheden, bezoek open dagen, probeer via de decaan van jouw school een dag mee te lopen bij een vervolgopleiding die je aanspreekt, praat met oud-leerlingen van jouw school over de keuze die zij gemaakt hebben, praat met je decaan als je er niet uitkomt. Maar realiseer je ook dat het niet erg is als je een foute keuze maakt. Ook ik heb dat gedaan door de opleiding voor gymdocent te gaan volgen. Dat heeft me een jaar van mijn leven gekost. Maar dat is helemaal niet erg. Ik was nog steeds jong en kon daarna gewoon een andere weg kiezen. Natuurlijk is het fijn als je een verkeerde keuze kunt voorkomen, maar het is geen ramp. Je wordt er alleen maar door gevormd."

bereiken wat zij willen bereiken. Ik help ze met het behalen van hun diploma, maar het kan ook dat ik ze een levensles meegeef waar ze iets aan hebben. Het is fantastisch om daaraan bij te kunnen dragen. Regelmatig krijg ik reacties van mijn leerlingen, een cadeautje of een leuke brief, ook via de social mediakanalen. 'Door jou ga ik aardrijkskunde studeren', 'door jou wil ik docent worden' of 'je bent een held dat je me zo goed helpt met mijn examens', dat soort reacties. Ik hoop dat ik een docent ben waar ze de rest van hun leven met plezier aan terugdenken."

De clips van Roy Helmerhorst zijn te vinden op:

YouTube: @AardrijkskundeKenniscips

TikTok: @AKKenniscips

Instagram: @Aardrijkskunde_Kenniscips

Snapchat: @AKKenniscips

Zie jij jezelf
al voor de
klas staan?

Op de Marnix Academie
word je de leraar die jij wilt zijn.

Check onze open dagen op
marnixacademie.nl/opendag

marnix academie

Inspiratie

Een tussenjaar voor betere studiekeuze?

Daniëlle Vogels

oprichter van het Tussenjaar Kenniscentrum en voorlichter van ouders van studiekeuzers, decanen en andere studiekeuzebegeleiders, vanuit Wageningen University

Een tussenjaar zorgt niet vanzelf voor een betere studiekeuze. Ga je hiermee niet verder aan de slag, dan weet je daarna misschien nog niet wat je wilt, of je maakt alsnog een slecht gefundeerde keuze.

Op hogescholen en universiteiten stopt gemiddeld 1 op de 4 studenten in het eerste jaar met hun studie. Van de jongeren die een tussenjaar nemen maakt een derde daarna een andere studiekeuze dan vooraf gedacht, blijkt uit enquêtes. Toch vallen studenten die een tussenjaar hadden gemiddeld gezien niet minder vaak uit. De meest genoemde reden in enquêtes onder studiestoppers is dat hun verwachting van de studie niet is uitgekomen. Je goed verdiepen in studies kan dit voorkomen. Een tussenjaar geeft je hiervoor extra tijd.

Wat kun je hiervoor doen? Zorg dat je deelneemt aan meeloopdagen bij verschillende studies. Deze geven een veel beter beeld van hoe het is om een bepaalde studie te doen, en of jij je daar thuis voelt. Ook is het belangrijk om te bekijken welke vakken je gaat krijgen, hoeveel contacturen, welke studievormen (colleges, werkgroepen, practica), wat keuzemogelijkheden binnen de studie zijn en wat voor werk je daarna kunt gaan doen. Dit kun je meestal vinden op de website van de universiteit of hogeschool. Anders kun je dit vragen aan een voorlichter tijdens een open dag of online.

Op studiekeuze123.nl vind je onder het kopje 'tijdens de opleiding' bij elke studie hoeveel eerstejaars er zijn en welk percentage doorstroomt naar het tweede jaar. Hier staat ook bij hoeveel studiepunten je nodig hebt voor een positief bindend studieadvies. Via de 'vergelijk'-functie kan je per studie deze cijfers vergelijken met andere onderwijsinstellingen. Je kunt hier ook zien hoe studenten studies beoordelen.

> **'COMBINEER LEUKE ACTIVITEITEN
MET NUTTIGE ZAKEN'**

'Soms hebben jongeren een dip gedurende zo'n jaar, maar vaak hoor je dat ze zichzelf beter hebben leren kennen'

Heb je dit allemaal gedaan, wees dan niet bang om te kiezen als je meerdere studies interessant vindt. Er is niet maar één juiste keuze die jou gelukkig maakt. Na de verplichte vakken kun je binnen elke studie nog veel kanten op en je loopbaan leg je niet vast met het maken van een studiekeuze.

Wil je een tussenjaar? Zorg dan dat dit een fijn jaar voor jou wordt waarin je ook tijd besteedt aan het maken van een goed gefundeerde studiekeuze.

Lee Engelkes

wist na de havo nog niet wat ze wilde studeren en deed een Breekjaar in Amsterdam

"Ik was nooit zo'n schools type. Ik hield helemaal niet van leren. Liever wilde ik praktisch bezig zijn, met sport of creativiteit. Maar ik had geen idee waar ik echt goed in was. Vanuit mijn middelbare school kreeg ik helaas weinig ondersteuning bij mijn studiekeuze.

Mijn oudere zus kende iemand die een Breekjaar had gedaan, en die het mij ook aanraadde. Ik ging naar een open dag en was meteen verkocht. Het sprak me aan dat het Breekjaar gericht is op persoonlijke ontwikkeling. Je komt een jaarlang elke maandag en dinsdag samen met een groep van dertig jongeren onder begeleiding van een coach. De dag begint met een check-in, een kringgesprek waarbij iedereen vertelt hoe het ermee gaat. Erna doe je bijvoorbeeld een workshop om je sterke eigenschappen te ontdekken, en de bijbehorende valkuilen en uitdagingen.

Doordat iedereen heel open over zichzelf vertelde, durfde ik me ook open te stellen. Ik kwam erachter dat ik vroeger best veel heb meegemaakt, wat me onbewust nog steeds belemmerde. Dat was confronterend. Maar de workshops en gesprekken hielpen me het beter te begrijpen en een plek te geven.

Van tevoren had ik verwacht dat er tijdens het Breekjaar meer aandacht zou zijn voor mijn studiekeuze. Maar pas halverwege het jaar voerde ik een gesprekje met een loopbaancoach. Vlak erna was al de inschrijfdeadline voor studies met een numerus fixus. Daardoor moesten sommige mensen overhaast beslissen.

Ik kreeg het advies om me te oriënteren op de hbo-opleidingen Toegepaste Psychologie en Hotel- en Eventmanagement, die

Breekjaar

Breekjaar is voor jongeren die het even niet meer weten. Voor jongeren die ontzettend veel leuk vinden of juist niks. Twijfel je over je volgende stap na school? Overweeg je te stoppen met je studie? Breekjaar biedt een avontuurlijk Jaar- of Halfjaarprogramma in Utrecht en Amsterdam waarbij je gaat werken aan persoonlijke groei en zelfvertrouwen. Want weten wat je wilt, begint bij weten wie je bent. Wij geloven dat je jouw volle potentie pas benut als je jouw interesses goed in kaart hebt. Weten wie je bent, helpt je betere toekomstkeuzes maken. En ontdekken wie je bent is precies wat je bij ons gaat doen.

Meer informatie: www.breekjaar.nl

me allebei erg aanspraken. Doorslaggevend was het reisje naar Thailand dat ik – als onderdeel van mijn Breekjaar – maakte met drie andere meiden. Ik zag daar allemaal leuke barretjes en stelde me voor dat ik ooit mijn eigen restaurantje of beach bar zou runnen. Toen besloot ik om voor Hotel- en Eventmanagement te gaan.

Ik merk dat ik na het Breekjaar veel dichter bij mezelf sta dan ervoor. Ik leerde praten over mijn gevoel en kiezen wat ik zélf wil, in plaats van wat anderen verwachten. Daardoor werd het gemakkelijker om een studiekeuze te maken, wat me zonder het Breekjaar niet in zo korte tijd gelukt zou zijn."

M-jaar, mind the gap (mbo)

Kiezen voor je vervolgopleiding, best lastig! Tijdens M-jaar ga je een jaar op ontdekkingsstocht naar jezelf en je talenten. Je maakt uitgebreid kennis met verschillende beroepen en vervolgopleidingen. Want oriënteren, leren, ontdekken en experimenteren: daar draait het om in M-jaar. Oriënteren en leren doe je door zelf aan de slag te gaan. Je krijgt workshops en gastlessen, maakt opdrachten en je bezoekt bedrijven. Bijvoorbeeld in de zorg, techniek, sport, horeca, natuur, bouw. Niets is te gek of te ingewikkeld. M-jaar past bij je als je een gemotiveerde vmbo-k/t leerling of havist bent, met veel zin om nieuwe dingen uit te proberen.

Meer informatie: www.m-jaar.nl

Tussenjaartraject Amsterdam (hbo)

Zit je in je 5 havo, 6 vwo of je laatste jaar van mbo niveau 4 en twijfel je nog over een studie aan het hbo? Inholland Amsterdam start vanaf oktober 2023 met een tussenjaartraject. Tijdens dit tien weken durende programma onderzoek je welke interessegebieden aansluiten op jouw persoonlijke interesses, kwaliteiten en vaardigheden. Dit doe je aan de hand van diverse hulpmiddelen en opdrachten en tijdens groeps- en individuele gesprekken. Je volgt een reeks workshops met studiekeuze gerelateerde thema's, zoals hbo-vaardigheden, motivatie en planning.

Meer informatie:

www.inholland.nl/voorbereidingscursussen/tussenjaar/

YouLab (mbo)

In YouLab ga je een jaar lang aan de slag met ontdekken wat bij je past en leer je jezelf beter kennen. Je doet veel verschillende ervaringen op. Zie het als een laboratorium om je toekomst uit te vinden. In een groep van maximaal dertig leeftijdsgenoten doe je mee aan een veelzijdig programma. Het doel is om aan het einde een weloverwogen toekomstkeuze te maken en meer zelfvertrouwen en zelfinzicht te krijgen. Daarnaast behaal je je startkwalificatie. Nieuwsgierig of YouLab bij jou past? Check onze website en onze instagram om een beeld te krijgen van wat we doen.

Meer informatie:

www.graafschapcollege.nl/onderwijs-en-begeleiding-op-maat/youlab/

Andere tussenjaarprogramma's

Er zijn nog veel meer tussenjaarprogramma's die wellicht voor jou een goede match kunnen zijn.

- Kijk voor een compleet overzicht op de website van Tussenjaarkenniscentrum via bit.ly/tussenjaarprogrammas.
- **Let op:** ben je nog geen 18 jaar? Lees hier dan meer over de leerplicht: bit.ly/tussenjaarleerplicht.

Inspiratie

MDT-jaar

Wat is MDT?

Ali

stopte met zijn studie en volgde een MDT-traject bij IMCoach

'MDT is een mooie invulling van je tussenjaar, want het geeft heel veel houvast en het zorgt voor tijdsbesteding.'

Ali (21) begon aan zijn studie, maar besepte na een paar maanden dat deze niet bij hem paste. Na veel twijfels besluit hij te stoppen en neemt hij een tussenjaar om een MDT-traject te volgen bij IMCoach.

Na de middelbare school

Na de middelbare school was voor Ali een tussenjaar geen bekende optie. "Het kwam niet in me op en in mijn omgeving werd er niet over gesproken. En als er dan over gesproken werd, ging het over jezelf ontdekken op wereldreis. Dat je ook heel veel kunt leren in Nederland en aan de slag kunt gaan bij toffe projecten, was in mijn omgeving niet bekend of geaccepteerd."

MDT in een tussenjaar

Ali werkte tijdens zijn tussenjaar als officemanager bij IMC Weekendschool, een organisatie die aanvullend onderwijs geeft aan kinderen uit achterstandswijken. Daarnaast volgde hij een MDT-traject bij IMCoach. "Ik begeleidde leerlingen en stond op zondagen voor de klas. Ik werd ook voorzitter van de vestigingsraad in Amsterdam-Zuidoost en werd captain van de connectie zorg. Samen met mijn team organiseerde ik allemaal leuke dingen, zoals een evenement voor 300 jongeren! Daardoor ben ik nu zelfverzekerder en heb ik geleerd om flexibel te zijn."

Wil jij je tussenjaar nuttig besteden? Dan is maatschappelijke diensttijd (MDT) misschien wel iets voor jou! Doe je mee met MDT, dan doe je een MDT-traject bij jou in de buurt. Je kiest zelf waarvoor je je wilt inzetten. Je organiseert bijvoorbeeld een evenement voor kinderen in jouw wijk, helpt nieuwkomers met de Nederlandse taal of wordt het maatje van eenzame ouderen. Tijdens MDT ontdek je jouw talenten, ontmoet je nieuwe mensen en zet je je in voor een ander. Daarnaast krijg je ook een begeleider en trainingen. Handig voor je cv, bij het maken van een studiekeuze, de volgende stap voor je toekomst of het vergroten van je netwerk! **Ervaar het zelf en doe mee met MDT!**

Kijk op www.doemeemetmdt.nl voor meer informatie en ervaringen van andere jongeren.

> 'IK HEB ECHT DE TIJD VAN MIJN LEVEN GEHAD EN MAAK OOK NOG STEEDS GEBRUIK VAN DE DINGEN DIE IK IN MIJN TUSSENJAAR HEB GELEERD.'

Veel betekend

'Ik raad een tussenjaar aan iedereen aan! MDT is een mooi begin, het geeft je houvast. Je kunt je goed ontwikkelen en ik heb echt de tijd van mijn leven gehad. Ik heb mijn talenten ontwikkeld, nieuwe mensen ontmoet en iets gedaan voor een ander. Het zou mooi zijn als scholen meer aandacht geven aan het maken van een goede studiekeuze en de mogelijkheden en voordelen van een tussenjaar. Ik maak nog steeds gebruik van de dingen die ik in mijn tussenjaar heb geleerd.'

Informatie over MDT en MDT-projecten

Ben je op zoek naar informatie over MDT en je ideale MDT-project? Kijk op www.doemeemetmdt.nl. De Nationale Jeugdraad (NJR) is al vanaf 2018 betrokken bij het ontstaan van MDT. Zij kunnen je er alles over vertellen: www.njr.nl.

Inspiratie

Dienjaar bij Defensie

Kapitein Sebas Bostelaar

is projectofficier voor het dienjaar binnen Defensie. Hij heeft een onderwijsachtergrond als geschiedenisdocent en als teamleider op het vmbo

Wil jij ervaren hoe het is om bij Defensie te gaan werken en studeren? Tijdens een dienjaar wordt je binnen de krijgsmacht geplaatst op een functie en doe je werkervaring op. Wij spraken kapitein Sebas Bostelaar over deze bijzondere vorm van een tussenjaar: "Wij willen graag jongvolwassenen de mogelijkheid geven om een jaar lang echt deel uit te maken van Defensie, bij een van de vier krijgsmachtonderdelen."

Wat is een dienjaar?

Als jongvolwassene (minimaal 18 jaar) krijg je dezelfde keuring en opleiding als je collega-militairen. Zo kan je na het dienjaar ervoor kiezen om bij Defensie te blijven werken. De opleiding duurt 3 maanden en je krijgt gelijk salaris: "We willen benadrukken dat het niet de bedoeling is om bijvoorbeeld een uitzending te draaien, maar je bent wel onderdeel van Defensie en je leert, werkt en ervaart hetzelfde als de rest van de collega's waar je bent geplaatst. Je bent veel en vaak weg van huis en oefent in het binnen- en buitenland mee" geeft Sebas aan.

> 'EEN BAAN ALS MILITAIR HOUDT MEER IN DAN ALLEEN HET ROMANTISCHE EN AVONTUURLIJKE BEELD DAT MEN KAN HEBBEN.'

Toelating

Om toegelaten te worden moet je minimaal een vo-diploma hebben of een overgangsbewijs van 3 havo/vwo naar 4 havo/vwo. Je solliciteert bij Defensie en wij kijken naar een geschikte plek die bij jouw ervaring of voorkeur past. Het is bijvoorbeeld ook mogelijk om binnen Defensie als kok of ICT'er te werken. Na je sollicitatie krijg je een clusterkeuring (waaronder medisch en psychologisch). Nadat je bent toegelaten start je met jouw AMO (Algemene Militaire Opleiding) bij de verschillende scholen van ieder krijgsmachtonderdeel. De functieopleiding krijg je vervolgens op de werkvloer."

Aanmelden

Sebas vertelt: "Wij willen dat je minimaal een voorlichting hebt bijgewoond. Wat betekent het om nu al Defensie in te gaan? Je kiest er namelijk ook voor om met zware en/of heftige situaties in aanraking te kunnen komen. Een baan als militair houdt meer in dan alleen het romantische en avontuurlijke beeld dat men kan hebben."

STUDEER WAT JE LIKET

HAN.NL/
STUDEERWATJELIKET

ALLE INFORMATIE
OVER JE STUDIEKEUZE

WELKE STUDIERICHTING
PAST BIJ MIJ? DOE DE TEST

BESTEL HET
STUDIEKEUZEMAGAZINE

BEKIJK ALLE HBO-
OPLEIDINGEN BIJ DE HAN

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Inspiratie

Studeren in het buitenland

Bente Wester

volgt de opleiding Humanistiek
aan de UvH en studeert in
Praag via het programma
Erasmus+

Voor mijn ouders was het geen verrassing dat ik naar het buitenland wilde. Ze vinden het heel stoer dat ik dit ben gaan doen. Ik denk dat het voor ouders altijd lastig is om je kind los te laten, maar het is ontzettend leerzaam. Mijn ouders steunen mij en zijn er voor me. En dat is het belangrijkste!

Het is een mogelijkheid om je eigen horizon te verbreden en meer over jezelf te weten te komen. Ik ben hier enorm gegroeid en volwassen geworden."

> 'HET IS EEN MOGELIJKHEID
OM JE EIGEN HORIZON TE
VERBREDEN EN MEER OVER
JEZELF TE WETEN TE KOMEN.'

"Na mijn examen wilde ik eigenlijk au pair worden in Engeland. Vanwege Brexit ging dit niet door en ben ik een opleiding gaan zoeken die bij mij past én waarmee ik naar het buitenland kon gaan. Ik heb gekozen voor de opleiding Humanistiek aan de UvH (Universiteit voor Humanistiek). Bij deze opleiding krijg je ook ruimte om zelf in te vullen.

Ik wist altijd al dat ik naar het buitenland wilde en ben mij gaan oriënteren op de internationale universiteiten waarmee de UvH nauw contact heeft. Via GO Europe ben ik in contact gekomen met andere studenten die in het buitenland hebben gestudeerd en/of gewoond. Door hun verhalen kreeg ik nóg meer zin en interesse in een buitenlandavontuur. Toen ontdekte ik het programma Erasmus+ (initiatief van de Europese Commissie, red.) en ik was meteen enthousiast. Met de beurs vanuit het programma betaal ik mijn huur en boodschappen. Gelukkig is Praag een betaalbare stad.

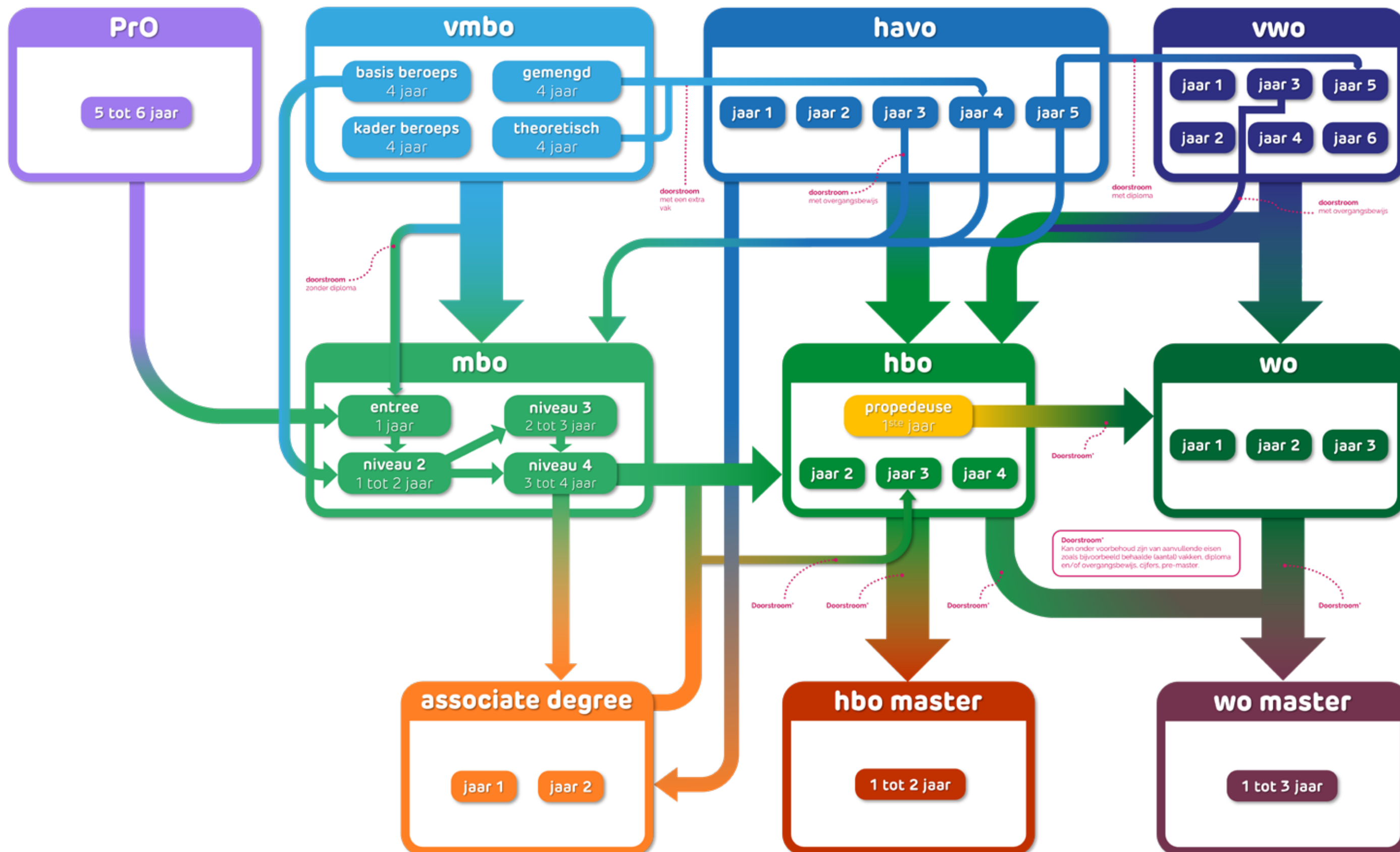
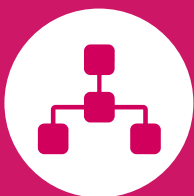
'Twijfel je nog over naar
het buitenland gaan?
Doe het sowieso!'

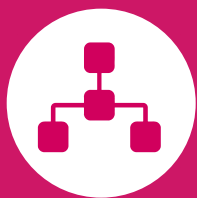
GO Europe

GO Europe is hét onafhankelijke informatiepunt voor een (buitenland)ervaring in Europa. Of het nou gaat om (vrijwilligers)werk, studie, stage of een talencursus in het buitenland of een Europees jongerenproject in Nederland. Wat je situatie of wens ook is, GO Europe is er om jou te helpen de ervaring te vinden die bij je past!

Volg GO Europe op Instagram GO Europe (@goeurope_nl), schrijf je in voor de nieuwsbrief van GO Europe of stel je vraag via eurodesk@nji.nl! Meer informatie vind je op de website go-europe.nl.

Mogelijkheden

Doorstromen van vmbo > havo > vwo > wo

Matthijs van Olphen

is doorgestroomd naar het vwo en heeft zijn pijlen gericht op de bachelors Scheikunde en Natuur- en sterrenkunde aan de UU

Matthijs begon zijn middelbare schoolcarrière met een havo/vwo advies, maar deze start was niet gemakkelijk. Door een moeilijke thuissituatie haalde hij op school geen goede cijfers en is hij naar een vmbo-tl klas overgestapt die beter bij hem aansloot.

"Ik besloot over te stappen naar het vmbo. Maar ik had altijd al de droom om naar de universiteit te gaan. Je hebt daarvoor een vwo-diploma nodig of je kan via het hbo doorstromen. En ik wilde bewijzen dat ik het vwo aankon! Ik heb het vmbo doorlopen, vervolgens ben ik cum laude geslaagd voor de havo. Nu zit ik op het vwo en sta ik er goed voor.

Ik wil heel graag naar de universiteit omdat ik altijd al Scheikunde wilde studeren. Ik ging een keer naar een open dag samen met mijn opa. Daar zag ik het laboratorium en werd ik meteen gegrepen. Ik vroeg me af: wat kun je bereiken met bepaalde stoffen? Kun je ze veranderen in iets anders? Dat vond ik ontzettend interessant. Daarnaast wil ik de bachelor Natuur- en sterrenkunde volgen aan de Universiteit Utrecht (UU). Dat was altijd mijn plan.

> 'STEL EEN DOEL VOOR JEZELF EN GA DAN KIJKEN HOE JE DAAR OP DE BESTE MANIER KUNT KOMEN DIE BIJ JOU PAST!'

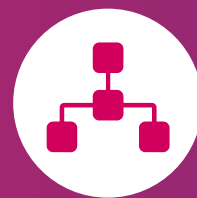
Handige websites

- > Bachelor Scheikunde bij de UU: www.uu.nl/bachelors/scheikunde
- > Bachelor Natuur- en Sterrenkunde bij de UU: www.uu.nl/bachelors/natuur-en-sterrenkunde

'Ik wil heel graag naar de universiteit omdat ik altijd al Scheikunde wilde studeren. Toen ik daar was, wist ik het zeker: dit lijkt me echt wel leuk!'

Om het zeker te weten ben ik naar een open dag en een meeloopdag geweest van de UU. Omdat ik dus een dubbele bachelor wil volgen, kan dat alleen in Utrecht. Ik had natuurlijk mijn vakkenpakket er al helemaal op uitgekozen, maar toen ik daar was, wist ik het zeker: dit lijkt me echt wel leuk!

In mijn studietraject hebben verschillende mensen me geholpen. Toen ik op het vmbo zat, adviseerden ze me om wiskunde B te kiezen als ik later scheikunde wilde gaan studeren. Het was een stuk complexer dan de wiskunde die ik kende. Mijn opa, die wiskundedocent is geweest, heeft me daarbij ondersteund. Mijn vader, die altijd al geïnteresseerd was in natuurkunde, heeft me veel geholpen met dat vak. Dat heeft me ook geprikkeld om die kant op te gaan. Mijn ouders hebben me beiden ondersteund en zijn trots op mijn studieloopbaan."

Mogelijkheden

Doorstromen van het vwo naar een eigen leertraject

Olivier Nijholt

stopte met het vwo en startte zijn eigen leertraject

> 'HET IS NIET ALTIJD NODIG OM EEN OPLEIDING TE VOLGEN. VOLG JE PASSIE EN KIJK WELKE ROUTE JE BIJ JE DOEL BRENGT.'

Olivier Nijholt besloot midden in 6 vwo om zijn eigen weg te gaan volgen. Hij stopte in zijn examenjaar en ging zijn passie achterna. Met een uniek leertraject dat hij samen met een coach heeft gecreëerd, specialiseert Olivier zich nu in het opknappen van motorvoertuigen.

Volg je passie

Olivier ontdekte zijn talent in de zomer van 2022, toen hij begon met het sleutelen aan scooters. Omdat hij nog geen rijbewijs had, kon hij niet direct met auto's aan de slag: "Omdat ik het werk zo leuk vond, ben ik eigenlijk al mijn motivatie kwijtgeraakt om het vwo nog af te maken. Ik was eigenlijk al bezig met een eigen leerproces. Ik leer door het echt zelf te doen. Als ik iets niet begrijp, kijk ik YouTube-filmpjes. Ik vind het heel gaaf dat je zelf al heel veel kunt leren door iets gewoon te gaan doen!"

Je eigen leertraject vormgeven

Na zijn besluit om te stoppen, werd Olivier in contact gebracht met Sander Berendsen. Met behulp van 'De Netwerkplaats' begon Olivier zijn eigen leertraject vorm te geven: "Ik kan bij Sander aangeven welke vaardigheden, certificaten of werkervaring ik interessant vind. Via zijn netwerk is er veel mogelijk. Ik heb bijvoorbeeld een lascursus kunnen doen en ga mijn heftruckcertificaat halen. Bij het RDW wil ik meer leren over importeren en keuren. Zo ben ik zelf mijn eigen skill-set aan het samenstellen. Ik kies voor bedrijven en onderwerpen die ik interessant vind." Ook voor deze zomer heeft hij een bijzondere ervaring kunnen regelen: "Ik ga bij de Zwarte Cross achter de schermen aan de crossmotoren sleutelen. Dat is ook heel gaaf en dankzij het netwerk van Sander was dat mogelijk."

Handige websites

- > Meer informatie over de Netwerkplaats: denetwerkplaats.nl/visie
- > De Slim - Smart Region van de HAN: www.han.nl/over-de-han/onze-focus/smart-region/
- > Meer informatie over het beroep automonteur: www.nationaleberoepengids.nl/automonteur

Een eigen bedrijf

Olivier's doel is het oprichten van zijn eigen bedrijf. Hij wil starten met een eigen werkplaats en het opknappen van auto's: "Zodra ik mijn rijbewijs gehaald heb, kan ik op zoek naar een eigen werkplaats. Ik mag nu de schuur van mijn ouders gebruiken. Daar zijn ze eigenlijk niet zo blij mee, maar ze vinden het wel heel erg leuk dat ik mijn passie heb gevonden en steunen mij daarin."

Wist je dat gemiddeld 40 procent van de studenten tegen dingen aanloopt waardoor hun studie niet altijd vanzelf gaat? Zo zijn er bijvoorbeeld studenten met dyslexie, een depressie, astma of een chronische ziekte. Aan de buitenkant zie je een aandoening misschien niet altijd, maar een aandoening kan veel impact op je leven en je studie hebben. Is dit voor jou herkenbaar? Lees dan zeker verder!

Misschien kun je je moeilijk concentreren, heb je moeite met plannen, heb je vaak pijn of ben je snel vermoeid. Misschien zit je in een bijzondere situatie; midden in een gendertransitie, zwangerschap of studeer je met mantelzorgtaken. Er kunnen verschillende redenen zijn waarom je je tentamens niet haalt, vertraging in je studie oploopt of moeite hebt om financieel rond te komen. Blijf dan niet in je eentje worstelen, maar zoek hulp. Kaart je ondersteuningsvraag tijdig aan bij je opleiding en check de mogelijkheden die jou kunnen helpen op www.onbelemmerdstuderen.nl.

Via deze website kom je bij www.mbotogankelijk.nl (voor mbo'ers) en bij www.hogeronderwijstoegankelijk.nl (voor hbo/universiteit).

> 'VOORZIENINGEN EN AANPASSINGEN MAKEN DE WERELD EERLIJKE'

Wat heb jij nodig?

Er zijn verschillende aanpassingen of voorzieningen die jou kunnen helpen tijdens je studie. Zoals onderwijs- en toetshulp-middelen, aangepast studieprogramma, advies en begeleiding, cursussen of extra geld om je studie te kunnen volgen. Ze voorkomen dat je onnodig begint met een achterstand of er een oploopt. Zo heeft iedereen de mogelijkheid om een diploma te halen.

1,3 miljoen jongeren

Je bent niet de enige in deze situatie! Van alle jongeren (0 tot en met 25 jaar) in Nederland heeft 1,3 miljoen last van een chronische aandoening, zowel lichamelijk als psychisch. Daarnaast zijn er jongeren die in een bijzondere situatie zitten door gendertransitie, mantelzorg of jong ouderschap. Bij elkaar gaat het om 40 procent van de jongeren die behoefte hebben aan extra ondersteuning of hulp bij hun studie.

Lees meer op: bit.ly/jongeren-chronische-aandoening

Scan de QR-code

Geldproblemen?

Als je met bijzondere omstandigheden of een ziekte kampt, dan heb je misschien extra kosten en is het niet altijd mogelijk om een bijbaantje te nemen. Dit kan zorgen voor geldproblemen. Blijf daar niet mee zitten! Er zijn verschillende landelijke regelingen waarvoor je kunt aankloppen bij DUO (aanvullende beurs of toelage) of de gemeente waarin je woont.

Relevante informatie vind je op deze drie websites:

- > www.mbotogankelijk.nl
- > www.hogeronderwijstoegankelijk.nl
- > www.duo.nl/particulier

Je kunt ook nog even op de website van je eigen gemeente kijken. Daarnaast is er een overheidsregeling in het hoger onderwijs voor financiële ondersteuning (vanuit de onderwijsinstelling) bij studieoverstap, het Profileringsfonds. Vraag naar dit fonds bij je opleiding.

Zorgeloos naar school

Surf ook naar www.zorgeloosnaarschool.nl. Op deze site vind je onder het kopje 'Voor wie' verschillende tips, een brochure en informatie voor mbo-studenten en leerlingen (basis/middelbare school). Jongeren delen hun ervaringen in een video. Als je te maken hebt met een chronische ziekte of beperking, zul je daar rekening mee moeten houden tijdens je studie, maar ook als je straks een baan zoekt. Speciaal voor jou als mbostudent is er een (gratis) gids beschikbaar die je door de vier sleutelmomenten van je studie loodst:

- > De keuze voor je studie: past deze bij je? Kun je deze studie aan in jouw situatie of met jouw ziekte?
- > De start van je opleiding: kun je goede afspraken maken met school? Geef duidelijk aan wat je nodig hebt en aankunt.
- > Een passende stage vinden: wees open over wat je aankunt en wat je nodig hebt, anders doe je vooral jezelf tekort!
- > En ten slotte je zoektocht naar een passende baan: ook op je nieuwe werkplek is het belangrijk om open te zijn over jouw situatie.

Open dagen

Locatie

Zaterdag
4 november 2023
10.00 – 14.00 uur

Zaterdag
9 december 2023
10.00 – 14.00 uur

hva.nl/opendag

Online

Dinsdag
31 oktober 2023
18.00 – 21.00 uur

Dinsdag
6 februari 2024
18.00 – 21.00 uur

Deadline inschrijven opleidingen 1 mei 2024. Let op: voor opleidingen met een beperkt aantal plaatsen is de inschrijfdeadline 15 januari 2024.

Creating Tomorrow

Mogelijkheden

Kansenongelijkheid: wie ben ik?

Mehmet Simsek

is toegepast psycholoog bij het Drenthe College en bij zijn eigen onderneming Mindstone

'Ga met elkaar in gesprek. Als je nooit met elkaar in aanraking komt ontstaat er een kloof.'

Over Mehmet Simsek

Mehmet Simsek, geboren in Nederland maar met Turkse 'roots', werkt als toegepast psycholoog op het Drenthe College en bij zijn eigen onderneming Mindstone. Hij weet hoe lastig het kan zijn voor jongeren met een migratieachtergrond om hun vervolgstudie te kiezen.

Drietrapsmethode

"In veel culturen wordt de studiekeuze in sterke mate gestuurd door de ouders. De wens om hun zoon of dochter arts of advocaat te zien worden is groot. Het valt niet mee om je daarvan niets aan te trekken. Hoe weet je wat je moet kiezen?"

Mijn tip: maak gebruik van de drietrapsmethode. Hoe verleidelijk ook, begin niet met de vraag 'Wat wil ik?'. Dat is niet de vraag die je jezelf als eerste zou moeten stellen. Die vraag leidt vaak tot een antwoord waarin geld en status te veel doorwegen. Veel belangrijker zijn de vragen 'Wie ben ik?' en 'Wat kan ik?'. Die gaan uit van je identiteit, de persoon die je werkelijk bent, van je normen en waarden, en van je competenties, je talenten, de vaardigheden die je bezit.

Pas als je die vragen hebt beantwoord ben je toe aan de vraag 'Wat wil ik?'. Als je begint met 'Wat wil ik?' beland je vaak in een traject waar je uiteindelijk niet gelukkig wordt."

> 'WERK AAN JE NETWERK, PROFILEER JEZELF, LAAT ZIEN WAT JE KAN EN WAAR JE KWALITEITEN LIGGEN. JE ETNISCHE AFKOMST IS GEEN ZWAKTE MAAR EEN KRACHT!'

Profileer jezelf

Wat kansenongelijkheid betreft is Mehmet een ervaringsdeskundige. Weliswaar werd hij in Nederland geboren, maar vanwege zijn Turkse achtergrond en naam kreeg hij regelmatig te maken met vooroordelen. "Die vooroordelen leven bij alle culturen," zegt hij. "Ga met elkaar in gesprek. Als je nooit met elkaar in aanraking komt ontstaat er een kloof."

Maar wat doe je als je die kans niet eens krijgt, bijvoorbeeld als je nooit wordt uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek omdat je achternaam wijst op een niet-westerse achtergrond? "Dat is inderdaad frustrerend. Voor een deel zal je een vorm van weerbaarheid moeten ontwikkelen, ga niet bij de pakken neerzitten, anders beland je in een slachtofferrol."

Heel belangrijk: werk aan je netwerk, profileer jezelf, laat zien wat je kan, waar je kwaliteiten liggen. Je etnische afkomst is geen zwakte maar een kracht. Voor veel bedrijven en instellingen is het juist van toegevoegde waarde als hun werknemers diverse achtergronden hebben."

Ivette Kleijngeld

is projectadviseur bij
Expertisepunt LOB

'Breng jouw talenten en passies in kaart en onderzoek hoe je die kunt inzetten in verschillende sectoren en functies.'

"Steeds meer leerlingen kijken niet alleen naar hun passie en talenten, maar willen ook arbeidsmarktinformatie meenemen in hun studiekeuze", vertelt Ivette. "Het is niet alleen belangrijk om te weten wat je wilt, maar ook om te begrijpen welke kansen er zijn, wat banen tegenwoordig inhouden en welke sectoren groeien. Stel jezelf de vraag: hoeveel kans op werk is er eigenlijk in het vakgebied waarin ik geïnteresseerd ben? Passen mijn talenten en interesses ook bij andere sectoren? En welke doorgroei-mogelijkheden zijn er?"

Als je een studiekeuze gaat maken, is het belangrijk om ook de arbeidsmarkt in overweging te nemen: "Als scholier of student lijkt de arbeidsmarkt soms nog ver weg. Toch is het belangrijk om je bewust te zijn van de kansen en mogelijkheden na je opleiding. In de tijd dat je gaat studeren kunnen er ook belangrijke veranderingen in de arbeidsmarkt plaatsvinden. Vervolgopleidingen moeten daar ook bewust van zijn."

Een ander belangrijk punt dat Ivette opmerkt, is een verschuiving op de arbeidsmarkt: "Steeds meer mensen worden zelfstandige professionals (zzp'ers), vaak in specifieke sectoren. Het is interessant om te weten of je liever in loondienst of zelfstandig zou willen werken en of die sectoren dan wel bij jou passen."

Ivette geeft als tip om ervaringen op te doen bij verschillende banen die je interessant lijken: "Loop een dagje mee bij een bedrijf, vraag een professional om te vertellen over zijn of haar werk, of bekijk filmpjes waarin beroepen worden uitgelicht. Bijvoorbeeld op KiesMBO.nl of Studiekeuze123.nl. Op die manier kun je een beter beeld krijgen van wat een baan echt inhoudt. Door technologische ontwikkelingen zijn er bovendien veel banen veranderd en kan het zijn dat het beeld wat je erbij hebt niet meer klopt."

Tip van Ivette

"Zorg ervoor dat je je goed oriënteert en kijkt wat bij je past. Het gaat erom dat je jouw eigen talenten en passies in kaart brengt en vervolgens onderzoekt hoe je die kunt inzetten in verschillende sectoren en functies."

Herman Adriaansen

is derdejaarsstudent
Artificial Intelligence aan
de Radboud Universiteit

'Terwijl AI ons leven gemakkelijker en efficiënter lijkt te maken, roept het ook vragen op over privacy, ethiek en de toekomst van menselijk werk.'

Artificial Intelligence (AI) heeft recentelijk een enorme vlucht genomen en heeft de potentie om onze maatschappij ingrijpend te veranderen. Van autonome voertuigen tot chatbots en van medische diagnose tot financiële prognoses, AI heeft al bewezen een waardevolle aanvulling te zijn in verschillende sectoren. Maar terwijl AI ons leven gemakkelijker en efficiënter kan maken, roept het ook vragen op over privacy, ethiek en de toekomst van menselijk werk.

Herman Adriaansen is derdejaarsstudent Artificial Intelligence aan de Radboud Universiteit. Hij heeft voor de studie gekozen omdat hij graag de IT wilde combineren met de menselijke kant: "We bestuderen de menselijke cognitie om zo slimmere computers en robots te kunnen bouwen. Naast wiskunde, informatica en andere exacte wetenschappen, studeer je ook psychologie, neurowetenschappen, logica en taalkunde. Hierdoor leer je niet alleen hoe je slimme computers en robots kunt maken, maar ook hoe het menselijk brein werkt."

Herman wil zich na zijn studie graag bezighouden met de integratie van AI op boerderijen: "AI kan worden ingezet om gegevens over gewassen, bodemkwaliteit, vochtigheid en andere factoren te analyseren. Ook kunnen autonome robots worden ingezet voor taken zoals het zaaien en oogsten van gewassen. AI kan bovendien voorspellingen doen over de opbrengst van gewassen, prijzen op de markt en weersomstan-

digheden, zodat je als boer je activiteiten hierop kan afstemmen. Zo kunnen boeren hun efficiëntie verhogen en de impact op het milieu verminderen."

Als je deze opleiding wilt volgen is het belangrijk om te weten dat wiskunde een fundamenteel onderdeel is van het vakgebied van kunstmatige intelligentie. Het is ook goed om te weten dat de opleiding nog relatief nieuw is en er volop wordt geëxperimenteerd, geeft Herman aan: "Het betekent dat je als student soms ook een beetje een proefkonijn bent. Kunstmatige intelligentie is een jong en dynamisch vakgebied waarin nog veel te ontdekken valt."

> 'KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE IS EEN JONG EN DYNAMISCH VAKGEBIED WAARIN NOG VEEL TE ONTDEKKEN VALT.'

Tip van Herman

"Als je geïnteresseerd bent in de toekomst van technologie en wetenschap, kan een studie in AI een geweldige studiekeuze voor je zijn."

Hugo Ward

heeft de studie Product Design Engineering gestudeerd aan de Hogeschool in Utrecht

'Met een technische studie én ondernemerschap kan je een verschil maken in de maatschappij.'

Mede-oprichter van Groene Bouwhekken, Hugo Ward, had nooit gedacht dat hij een ondernemende productontwikkelaar zou worden. "Mijn oma zei vroeger altijd dat ik uitvinder zou worden terwijl ik nog geen idee had wat ik later wilde worden."

Hugo heeft de studie Product Design Engineering gestudeerd aan de Hogeschool in Utrecht. Tijdens zijn studie heeft hij eens een gastcollege van de Kamer van Koophandel bijgewoond over ondernemerschap. Na zijn studie besloot hij samen met een aantal medestudenten een ontwerpbureau op te richten. Het ontwikkelen van nieuwe ideeën en concepten is wat Hugo het leukste vindt aan ondernemerschap: "Het geeft mij de vrijheid om alles te doen wat ik kan bedenken en er

is geen grens aan het soort producten of diensten die ik kan ontwikkelen. Zo zijn wij zeven jaar geleden gestart met de Groene Bouwhekken op het Jaarbeursplein in Utrecht. In eerste instantie zijn wij begonnen door alle hekken zelf te maken en te plaatsen, daar hebben we nu verschillende partners voor gevonden."

Het bedrijf biedt een duurzaam alternatief voor traditionele bouwhekken, waardoor bouwplaatsen er niet alleen beter uitzien, maar ook minder overlast veroorzaken. Groene Bouwhekken is bovendien ook een organisatie die zich inzet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te helpen met integreren. Van productie en inplanten tot aan transport, installatie en onderhoud van de planten en hekken op locatie. Hugo: "Het leuke is dat we eigenlijk niets met bouwhekken hadden. Dat is juist onze kracht."

Met een technische studie én ondernemerschap kan je een verschil maken in de maatschappij. Daar is Groene Bouwhekken een mooi voorbeeld van.

Tip van Hugo

"Zit niet te veel in over het maken van de perfecte studiekeuze. Vaak leer je bij verschillende opleidingen dezelfde vaardigheden en analytisch denken, daarmee kun je later nog alle kanten op. Jouw persoonlijke loopbaanervaringen geven je juist een uniek perspectief dat waardevol kan zijn in je toekomstige carrière."

Fleur van Amerongen

is pabostudent bij de Marnix Academie in Utrecht

'Ik kwam erachter dat ik het werken met kinderen heel erg leuk vind.'

De keuze voor de Pabo was voor Fleur geen vanzelfsprekendheid, maar eerder een ontdekkingstocht. "Ik wilde eigenlijk altijd dierenarts worden of iets met dieren doen, maar het vwo was voor mij net iets te hoog gegrepen," vertelt Fleur.

Na de havo nam ze een tussenjaar om te ontdekken wat ze wilde gaan doen. Haar tante, die in het onderwijs heeft gewerkt, gaf haar de tip om een dag mee te lopen op een basisschool: "Ik kwam erachter dat ik het werken met kinderen heel erg leuk vind."

Fleur keek niet alleen naar de studie, maar ze dacht ook na over haar toekomst na het afstuderen: "Ik wilde een baan waar vraag naar is, waarmee ik echt iets kan betekenen. Verpleegkunde en het onderwijs spraken me allebei aan," legt ze uit.

"Ik deed een snuffelstage op twee basisscholen. Een dag bij de kleuters en een dag bij groep 8," vertelt Fleur. Ze sprak met de juffen en ontdekte wat ze ervan vond. "Daarna bezocht ik de open dag van de Marnix Academie. Ik heb toen ook met studenten gesproken die heel enthousiast waren over de opleiding," herinnert Fleur zich. Fleur koos bewust voor de Marnix Academie: "Ik wilde graag in Utrecht studeren en de Marnix Academie sprak me aan vanwege de kleinschaligheid. Het voelde als een middelbare school, waar je elkaar bijna allemaal kent."

Haar derdejaarsstage mocht ze op Aruba lopen: "Ik liep drie dagen per week stage op een basisschool. Op donderdag en

> 'IK HEB TIJDENS DE OPEN DAG MET STUDENTEN GESPROKEN DIE HEEL ENTHOUSIAST WAREN OVER DE OPLEIDING.'

Tip van Fleur

"Als je twijfelt tussen twee opleidingen, schrijf dan de positieve en negatieve punten op en weeg ze tegen elkaar af. Neem de tijd om echt te ontdekken wat je leuk vindt, loop snuffelstages en neem desnoods een tussenjaar om actief op zoek te gaan naar wat jou interesseert."

vrijdag had ik zelfstudiedagen. Ik heb er enorm van genoten. Het was altijd al mijn droom om ooit voor een opleiding of studie naar het buitenland te gaan." Fleur is van plan om na de Pabo door te stromen naar een master Onderwijswetenschappen of Pedagogische wetenschappen.

Ook een pabo-opleiding volgen?

- > **Algemene informatie:** www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/vraag-en-antwoord/leraar-basisonderwijs
- > **Studeren aan de Marnix Academie:** www.marnixacademie.nl
- > **Studeren aan de Hogeschool Utrecht:** www.hu.nl/voltijd-opleidingen/leraar-basisonderwijs
- > **De Pabo van InHolland:** www.inholland.nl/opleidingen/leraar-basisonderwijs-pabo-voltijd/
- > **De Pabo van de HAN:** www.han.nl/opleidingen/hbo/leraar-basisonderwijs/voltijd/

Ook product design studeren?

- > **Product Design bij de HKU:** www.hku.nl/studeren-aan-hku/design/product-design
- > **Product Design bij Artez:** www.artez.nl/opleidingen/bachelor/product-design
- > **Engineering:** product ontwerpen bij de HvA: www.hva.nl/opleidingen/engineering-product-ontwerpen
- > **WO Industrial Design** www.studiekeuze123.nl/studies/50441-industrial-design-wo-bachelor
- > **BSc Industrieel Ontwerpen bij de TU Delft:** www.tudelft.nl/onderwijs/opleidingen/bachelors/industrieel-ontwerpen/bsc-industrieel-ontwerpen
- > **Industrial Design Engineering bij Universiteit Twente:** www.utwente.nl/onderwijs/bachelor/opleidingen/industrial-design-engineering/

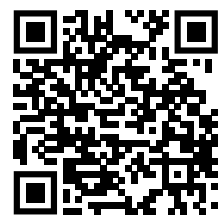

KiesMBO.nl helpt leerlingen en ouders bij studiekeuze.

Binnenkort moeten veel vo-leerlingen een studiekeuze maken. Sommigen weten al goed wat ze willen, anderen helemaal niet. Op KiesMBO.nl worden alle mbo-opleidingen met video's en korte teksten uitgelegd. Leerlingen kunnen tijdens LOB-lessen via opdrachten beroepen en opleidingen verkennen. Ze kunnen dat ook samen met hun ouders thuis doen. Open dagen bezoeken helpt ook bij de studiekeuze. Op KiesMBO.nl staat een overzicht.

Dit jaar heeft KiesMBO een **folder speciaal voor ouders** toegevoegd aan het voorlichtingsmateriaal. Met de folder kunt u ouders informeren over de website KiesMBO.nl en het mbo zelf, zodat ze hun kinderen kunnen begeleiden bij het maken van een studiekeuze. In de folder staat ook welke praktische zaken daarna geregeld moeten worden, zoals aanmelden en studiefinanciering. Scholen kunnen de folders gratis bestellen.

Bestel hier:

Informatie
mbo-specifiek

Hoe lang duurt de opleiding?

Entreeopleiding (niveau 1)

1 jaar. Met een diploma van een Entree-opleiding werk je als assistent in een bedrijf of instelling.

Basisberoepsopleiding (niveau 2)

1 tot 2 jaar. Je wordt opgeleid tot vakman/vakvrouw. Je bent vooral praktisch bezig en houdt je bezig met uitvoerend werk.

Vakopleiding (niveau 3)

2 tot 3 jaar. Je kunt zelfstandig aan de slag in jouw vakgebied.

Middenkaderopleiding (niveau 4)

3 tot 4 jaar. Je voert volledig zelfstandig je werk uit en bent breed inzetbaar. Ook kun je een specialisatie ontwikkelen of een leidinggevende functie vervullen.

Specialistenopleiding (niveau 4)

1 jaar. Volgt op een vak- of middenkaderopleiding.

Let op: doorstromen kan! Veel opleidingen kun je 'stapelen'. Als je een opleiding op niveau 3 volgt, kun je verder leren op niveau 4. Met een diploma van niveau 4 kun je doorgaan naar het hbo.

Leerwegen in het mbo

Naast de beschreven niveaus, kun je als mbo-student kiezen uit twee leerwegen:

- > De Beroepsopleidende Leerweg (BOL): je besteedt minimaal 20% en maximaal 60% van de opleiding in de beroepspraktijk.
- > De Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL): je besteedt minimaal 60% van de opleiding in de beroepspraktijk.

Verschillende niveaus, verschillende beroepen

Als je naar het mbo gaat kan je kiezen uit heel veel opleidingen. Er zijn tenslotte nogal wat beroepen. Er zijn verschillende niveaus en manieren waarop je leert, maar één punt hebben alle opleidingen gemeen: ze leiden je op voor een drievoudige kwalificatie: burgerschap, aansluiting op de arbeidsmarkt én aansluiting op een vervolgopleiding.

Het mbo is er voor iedereen!

Je kunt op vier verschillende niveaus instappen. Je vooropleiding bepaalt op welk niveau je kunt beginnen. De vier niveaus zijn:

- Niveau 1 (entreeopleiding);
- Niveau 2 (basisberoepsopleiding);
- Niveau 3 (vakopleiding);
- Niveau 4 (middenkader- of specialistenopleiding).

Toelating

Het mbo bouwt verder op wat je al geleerd hebt in het voortgezet onderwijs. Ook als je geen diploma hebt gehaald, kun je beginnen aan een (entree)opleiding. Voor de vier verschillende niveaus gelden verschillende vooropleidingseisen.

Let op: voor sommige opleidingen gelden aanvullende eisen.

Even voor je op een rijtje:

- Niveau 1: geen diploma nodig, minimumleeftijd 16 jaar
- Niveau 2: diploma vmbo-basis
- Niveau 3 /4: diploma vmbo-kader/gl/tl; of ongediplomeerd havo/vwo met tenminste een overgangsbewijs van klas 3 naar 4.

Op tijd inschrijven!

Weet je welke studie je wilt gaan volgen en naar welke school je wilt? De deadline voor aanmelding voor het mbo is **1 april 2024**. Op tijd aanmelden is absoluut belangrijk. Het kan zijn dat de opleiding die je kiest een beperkt aantal plaatsen heeft.

Na het mbo?

Met je mbo-diploma kun je direct aan het werk, maar je kunt natuurlijk ook verder leren. Voor doorstuderen geldt in het algemeen: hoe hoger de opleiding, des te meer kans op werk. Veel studenten kiezen ervoor om na hun opleiding door te studeren op een hoger niveau binnen het mbo of door te gaan naar het hbo. Omdat praktijkervaring waardevol is, zijn hbo-scholen blij met studenten die een mbo-opleiding (niveau 4) hebben gevolgd.

STUDIE KIEZEN?

www.studiekeuze123.nl

1 Ontdek

2 Vergelijk

3 Kies

Studiekeuze123.nl biedt eerlijke en betrouwbare informatie over het maken van je studiekeuze. Je vindt hier alle erkende hbo- en wo-opleidingen in Nederland. Ontdek, vergelijk en kies.

Studiekeuze123 is een initiatief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in samenwerking met studenten, hogescholen en universiteiten.

 **STUDIE
KEUZE123.NL**

Alles over hbo- en wo-
opleidingen in Nederland

GA NAAR
ONZE
WEBSITE

Informatie

hbo-specifiek

Hoger beroepsonderwijs in het kort

Een hogeschool biedt beroepsgerichte opleidingen aan. Na vier jaar ben je klaar om de arbeidsmarkt op te gaan: het hbo bereidt je voor op een beroep. Tijdens een hbo-opleiding doe je kennis op waar je in de praktijk wat aan hebt. Je loopt vaak meerdere stages om ervaring op te doen. Op het hbo ben je praktisch bezig. Vaak werk je in projecten met je medestudenten samen en maak je opdrachten. Daarnaast heb je tijd voor zelfstudie.

In het hbo wordt vanaf het begin van de opleiding zelfstandigheid van je verwacht. De schooldagen zijn onregelmatig. Je hebt niet elke dag colleges of lessen. Je werkt in projectgroepen met je medestudenten. Het samenwerken regel je meestal zelf. Je steekt thuis veel tijd in je studie. Theoretische kennis (via literatuur) is belangrijk om je praktijk te onderbouwen. Wil je wel naar het hoger onderwijs, maar vind je vier jaar studeren te lang? Dan kun je kiezen voor een associate degree (Ad). Dit een tweejarige studie in het hbo. Lees meer op www.studiekeuze123.nl/associate-degree.

Studiekeuze en toelating

Heb je een mbo-4, havo- of vwo-diploma? Dan kun je naar het hbo. Ben je 21 of ouder en heb je niet de juiste vooropleiding? Dan kun je bij een hogeschool een toelatingsonderzoek doen. Sommige opleidingen stellen extra eisen aan een diploma: een bepaald profiel of specifieke vakken.

Je moet je tijdig opgeven voor een hbo-opleiding. Doe dat uiterlijk 1 mei 2024 via Studielink. Aanmelden tot en met 1 mei 2024 betekent ook het recht op toelating tot een andere studie dan de opleiding waarvoor je je opgeeft.

Studeren en studiepunten

Als je studeert aan het hbo haal je studiepunten. Eén punt staat voor 28 studiebelastingsuren: uren die je op school bent, maar ook de uren die je thuis besteedt aan zelfstudie. Voor een vierjarige hbo-opleiding staan 240 studiepunten. Eén studiejaar bestaat uit 60 punten. In het eerste jaar moet je een bepaald aantal punten halen: het Bindend Studieadvies. Het aantal verschilt wel per opleiding. Als je het aantal vereiste studiepunten niet haalt, kun je niet verder met je opleiding. Heb je je eerste jaar met alle 60 studiepunten afgerond, dan heb je je propedeuse binnen. Daarmee kun je in een aantal gevallen doorstromen naar de universiteit. Studiepunten verdien je voor elk stukje van je opleiding dat je afrondt. Je krijgt punten voor een tentamen dat je haalt, een stage die je goed afrondt of

een projectverslag. Check dit systeem voordat je begint bij de opleiding die je kiest.

Leren en werken in drie varianten

- 1) **Studeren in voltijd:** je volgt in de regel elke dag lessen of colleges, loopt stages en doet aan zelfstudie. Je besteedt gemiddeld 40 uur per week aan je studie. Je hebt recht op studiefinanciering.
- 2) **Studeren in deeltijd:** je hebt meestal les in de avonduren. Je kunt hiervoor kiezen als je naast je werk wilt studeren, een volgende stap in je carrière wilt zetten of als omscholing. De studie kan aansluiten bij je werk, maar dit hoeft niet. Als deeltijdstudent heb je geen recht op studiefinanciering. Je kunt wel een tegemoetkoming voor deeltijders aanvragen op: duo.nl/particulier/geld-voor-deeltijdopleiding.jsp
- 3) **Een duale opleiding volgen:** bij een duale studie combineer je werken en studeren. Er is een belangrijk verschil met een deeltijdstudie: in een duale opleiding vullen werk en studie elkaar aan. Zonder passend werk kun je geen duale opleiding volgen. Tijdens de opleiding hoef je geen stage te lopen. De periode waarin je werkt, ben je werknemer en ontvang je salaris. De periode waarin je studeert heb je recht op studiefinanciering.

Het grote verschil tussen studeren in voltijd en studeren in deeltijd zit in het combineren van werk, privé en studie. Bij studeren in deeltijd moet je deze drie elementen combineren.

Na het hbo?

Als je je hbo-opleiding hebt afgerond krijg je een bachelors-diploma. De Engelse titels (bachelor en master) worden in heel Europa gehanteerd. Als je in het buitenland wilt werken of doorstuderen kan men eenvoudig het niveau vergelijken. Na een bacheloropleiding kun je doorstromen naar een master. Zowel hogescholen als universiteiten bieden masters aan. Op het hbo wordt een master vaak een professionele master genoemd.

Kijk voor meer informatie op www.studiekeuze123.nl

EVEN VOORSTELLEN: UNIVERSITEIT TWENTE

Kies je voor de Universiteit Twente, dan kies je voor een internationale, technische universiteit die zich onderscheidt op vijf punten.

01 MENS EN TECHNOLOGIE IN ÉÉN TEAM

De toekomst van de mensheid is techniek. En de toekomst van de techniek? Mensen! Daarom is onze mensgerichtheid zeker zo opvallend als onze multidisciplinaire, toepassingsgerichte aanpak. Dat noemen we **High Tech, Human Touch**.

02 EEN VAN DE BESTE ONDERZOEKSUNIVERSITEITEN

De UT scoort hoog op allerlei onafhankelijke lijsten waarop universiteiten wereldwijd jaarlijks met elkaar worden vergeleken. Begin je reis dicht bij de top!

03 INTERNATIONALE COMMUNITY

Er zijn veel contacten met universiteiten en bedrijven in het buitenland. We stimuleren je een deel van je studie in het buitenland door te brengen. Hierdoor groei je op professioneel en persoonlijk vlak, word je extra breed onderlegd en ontwikkel je je tot een global citizen.

04 MEEST ONDERNEMENDE UNIVERSITEIT

Bij ons wordt jouw creativiteit, innovatie en lef beloond. Niet voor niets zijn hier al ruim 1.000 succesvolle startups gelanceerd, waaronder Booking.com en Thuisbezorgd.nl. Wat onderneem jij?

05 ENIGE 'ALL-IN' CAMPUS VAN NEDERLAND

Jouw studietijd wordt onvergetelijk op onze schitterende campus, waar je kunt studeren, wonen, sporten en jezelf vermaken.

MAAK KENNIS MET DE UNIVERSITEIT

Een studie kiezen is bijna een wetenschap op zich: wat ga je studeren en waar? Wij willen je daarmee helpen. Er zijn veel manieren om kennis te maken met de Universiteit Twente en de bachelor die jou aanspreekt. Meld je aan voor onze events en kom langs!

- ✓ OPEN DAGEN
- ✓ MEELOOPDAG
- ✓ ONLINE MEET-UP MET EEN STUDENT
- ✓ ONLINE OPEN DAG

Kijk op onze website voor een actueel overzicht van de activiteiten.

CHECK [UTWENTE.NL/STUDIEKIEZEN](https://utwente.nl/studiekiezen)

Informatie

wo-specifiek

Handige websites

Kijk voor een overzicht van alle Nederlandse hogescholen en universiteiten, voor vragen over studiekeuze, inschrijving, studiefinanciering en meer op www.studiekeuze123.nl/

- > **Wat kan ik met mijn profiel?**
www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie
- > **Studiepunten, hoe werkt het?**
www.studiekeuze123.nl/studiekeuzewoordenboek/ects
- > **Studie in cijfers:** een handig overzicht waarop je verschillende cijfers over een opleiding vindt:
www.studiekeuze123.nl/studiekeuzewoordenboek/studie-in-cijfers
- > **Wat kost studeren?**
www.studiekeuze123.nl/wat-ga-jij-kiezen/artikel/wat-kost-studeren

Alle eerstejaars krijgen aan het eind van het eerste jaar een Bindend Studietoelatingadvies. In het eerste jaar moet je een bepaald aantal studiepunten halen. Het aantal verschilt per opleiding. Daarna heb je nog een of twee jaar (afhankelijk van de opleiding) om te slagen voor de rest van de eerstejaarsvakken. Lukt dat niet, dan kun je niet verder met je studie. Check voor je een opleiding kiest hoe het is geregeld bij de studie van jouw keuze.

Twee niveaus: bachelor en master

Het wetenschappelijk onderwijs in Nederland is, net zoals bij het hoger beroepsonderwijs, ingedeeld volgens het bachelor-master-stuctuur. Je kunt een wo-opleiding op twee niveaus volgen:

Universitaire bachelor

Deze opleiding duurt drie jaar en is vooral theoriegericht. Je schrijft vaak in het laatste jaar een scriptie. Je sluit de opleiding af met een bachelorsdiploma. Na je wo-bacheloropleiding kan je ervoor kiezen een universitaire master te gaan volgen. Soms zijn er extra toelatingseisen, bijvoorbeeld wanneer je voor een ander vakgebied kiest.

Universitaire master

De opleiding duurt één tot drie jaar waarin je je verder specialiseert. De master is theoriegericht; je besteedt aandacht aan onderzoek en onderzoeksmethoden. Je rondt de master af met een scriptie.

Kijk voor meer informatie op www.studiekeuze123.nl

Toelating

Als je eenmaal je vwo-diploma hebt, kan je doorstromen naar een opleiding op een universiteit: het wetenschappelijk onderwijs (wo). Ook als je tijdens je hbo-opleiding na het eerste jaar je propedeuse hebt gehaald (dat betekent dat je alle 60 studiepunten hebt gehaald), kan je soms een opleiding volgen aan een universiteit. Kijk op de website van de opleiding van jouw keuze of je rechtstreeks met een propedeuseverklaring toelaatbaar bent of dat je nog vakken op vwo-niveau moet behalen.

Studie en onderzoek

Binnen het wetenschappelijk onderwijs ligt de nadruk minder op het voorbereiden op werk of een beroepspraktijk en meer op onderzoeksvaardigheden. Je leert analytisch en kritisch met leerstof omgaan.

Het studietempo in het wetenschappelijk onderwijs ligt relatief hoog. Je werkt veel en vaak zelfstandig. Er is minder controle op het huiswerk. Er wordt van je verwacht dat je de grote hoeveelheid (vaak Engelstalige) lesstof snel kunt opnemen en dat je de stof begrijpt.

Op de universiteit is er een onderscheid tussen hoor- en werkcolleges. Niet elk vak kent werkcolleges. De hoorcolleges volg je met alle mensen die het vak nog moeten halen, dus met meerdere klassen tegelijk plus anderen. Dat betekent dat je soms wel met een paar honderd medestudenten in een collegezaal zit. Daardoor is er vaak minder ruimte voor interactie en is zo'n college vooral een kwestie van luisteren.

Studeren en studiepunten

Als je studeert aan de universiteit behaal je studiepunten. Eén punt staat voor 28 studiebelastingsuren: uren die je op school bent, maar ook de uren die je thuis besteedt aan zelf studie. Een succesvol afgeronde driejarige universitaire bachelor levert 60 studiepunten per jaar op, dus 180 studiepunten in totaal.

Weet je welke opleiding je volgend jaar wilt gaan doen? Check. Voldoe je aan de toelatingseisen? Check. Mooi, dan kun je je gaan aanmelden. Doe dat op tijd! Voor 1 april 2024 (mbo) of voor 1 mei 2024 (hbo/universiteit). Maar let op: soms moet je eerder aan de slag!

Vooraf regelen

Heb je een DigiD?

Om je aan te melden voor een opleiding, moet je jezelf digitaal identificeren. Je hebt daarvoor een DigiD nodig. Die gebruik je met de DigiD-app of met een sms-controle.

Heb je geen DigiD?

Vraag je DigiD op tijd aan, liefst minimaal een maand van tevoren.

Heb je wel een DigiD, maar ben je je gebruikersnaam kwijt?

Dan moet je een nieuwe DigiD aanvragen, doe dit op tijd.

Heb je wel een DigiD, maar ben je je wachtwoord vergeten?

Ga naar www.digid.nl/herstellen.

Heb je geen DigiD en kun je deze ook niet aanvragen?

Bijvoorbeeld omdat je geen burgerservicenummer (BSN) hebt?

- > Voor het mbo: zonder DigiD kun je een account aanmaken voor Centraal Aanmelden Mbo. Vraag daarvoor een code aan bij het studenteninformatiepunt van de school waar je naartoe wilt. Heb je de code? Ga naar www.inschrijvenmbo.nl en klik op 'Account aanmaken zonder DigiD'.
- > Voor hbo en universiteit: ga naar www.studielink.nl en klik op Studielink account aanmaken zonder DigiD. Meer informatie: www.digid.nl/vraag-en-antwoord

Aanmelden voor een mbo-opleiding – voor 1 april 2024

- > Ga naar de website van de school waar je naartoe wilt.
- > Bij de opleiding van je keuze staat hoe je je moet aanmelden.
- > Ook lees je hier of er extra eisen zijn om toegelaten te worden.
- > Vul alles in. Je wordt vanzelf doorgestuurd naar Centraal Aanmelden (inschrijvenmbo.nl/login)

- > Sommige opleidingen hebben een maximum aantal plaatsen (dit heet *numerus fixus*, zie pagina 49). Is het een numerus fixus-opleiding die selecteert op volgorde van aanmelding? Meld je dan zo vroeg mogelijk aan.
- > Je mag je voor meerdere opleidingen aanmelden. Later maak je dan je definitieve keuze.

Studiekeuzeadvies en toelatingsrecht op het mbo

Veel opleidingen organiseren een intake- of kennismakingsperiode om je te helpen met je definitieve studiekeuze. Hier moet je aan meedoen om toelatingsrecht te krijgen. Heb je meegedaan, voldoe je aan de toelatingseisen, is er genoeg plek en meld je je op tijd aan? Dan heb je recht op toelating én op een studiekeuzeadvies. Dat studiekeuzeadvies krijg je van de opleiding. Het advies kan zijn: kies een andere opleiding. Je hoeft het advies niet op te volgen, maar denk er wel goed over na.

Meer informatie:

- > www.kiesmbo.nl > Over het mbo > Aanmelden en toelatingsrecht.

Let op: eerder aanmelden!

Voor opleidingen met extra toelatingseisen moet je je vaak eerder aanmelden dan voor andere opleidingen. Hoeveel eerder? Dat verschilt, dus kijk op de website van de opleiding waar je naartoe wilt.

Heeft je mbo-opleiding aanvullende eisen? Dan kun je je gewoon tot 1 april 2024 aanmelden. Je doet de toelatingstest na 1 april 2024. Maar let op: opleidingen met extra toelatingseisen zijn vaak óók numerus fixus-opleidingen. Daarbij telt vaak de volgorde van aanmelding; meld je in dat geval dus zo snel mogelijk aan.

Aanmelden voor een bacheloropleiding aan hbo of universiteit – voor 1 mei 2024

- > Ga naar de website van de hogeschool of universiteit waar je naartoe wilt.
- > Kijk bij de opleiding van je keuze of er een bepaalde toelatingsprocedure is bijvoorbeeld extra toelatingseisen of een numerus fixus (zie pagina 51). Dan moet je je eerder aanmelden.
- > Ga naar www.studielink.nl en voer je gegevens in.
- > Doe een verzoek tot inschrijving.

- > Houd je e-mail en het dashboard van www.studielink.nl in de gaten, zodat je weet wat je moet doen.
- > De meeste hogescholen en universiteiten zullen je uitnodigen voor een (verplichte) studiekeuzecheck ('matching'). Doel: samen onderzoeken of de opleiding echt bij je past. Hoe eerder je je aanmeldt, hoe eerder je een matchingstraject kunt doen. Bij opleidingen met een numerus fixus of andere vorm van selectie doe je geen studiekeuzecheck.
- > Je kunt je via Studielink per studiejaar voor maximaal vier opleidingen aanmelden. Voor 31 augustus 2024 maak je je definitieve keuze.

Meer informatie

- > www.studielink.nl
- > www.studiekeuze123.nl/aanmelden-studie

Selectie

Ook met de juiste vooropleiding kun je niet overal zomaar beginnen. Je moet soms deelnemen aan een selectieprocedure om toegelaten te worden. Er zijn verschillende soorten selectie, bijvoorbeeld extra toelatingseisen of een numerus fixus.

Extra toelatingseisen

Bij bijvoorbeeld kunst- en sportopleidingen of de hotelschool moet je laten zien dat je genoeg talent of de juiste eigenschappen hebt voor de opleiding. Kijk hiervoor op de website van de opleiding die je wilt volgen.

Hbo/wo

Lees op de website van de opleiding de selectie- en aanmeldprocedure.

Niet geselecteerd?

Soms helpt het om een tussenjaar te nemen. In dat jaar kun je je kennis en vaardigheden bijspijkeren, werkervaring opdoen, extra trainen, studeren op je muziekinstrument, eindexamen doen in een extra vak, enzovoorts. En dan vol goede moed naar het toelatingsexamen in het volgende jaar! Als je nog leerplicht

hebt kun je geen tussenjaar nemen. Lees meer over het tussenjaar op pagina 21 tot en met 27.

Numerus fixus

Sommige opleidingen hebben een maximum aantal plaatsen vastgesteld. Dat heet *numerus fixus*. Voor deze opleidingen is er een selectieprocedure.

Mbo

Er zijn twee manieren van selecteren.

- > de volgorde van aanmelding: meld je zo snel mogelijk na opening van de aanmeldwebsite aan (vaak al vanaf 1 oktober 2023).
- > loting: iedereen die zich tot 1 april 2024 heeft aangemeld, doet mee aan de lotingsprocedure.

Hbo/wo

Onderwijsinstellingen mogen zelf bepalen hoe de selectieprocedure eruit ziet. Daarom wordt het ook wel decentrale selectie genoemd. Soms moet je een motivatiebrief schrijven, op gesprek komen of een test maken. Cijfers van de middelbare school kunnen hierbij een rol spelen, maar er kan ook naar je motivatie en persoonlijkheid gevraagd worden. De onderwijsinstelling geeft op de eigen website meer informatie over de selectieprocedure.

Welke opleidingen hebben een numerus fixus?**Mbo**

Kijk op de website van de opleiding waar je naartoe wilt om te zien of er een numerus fixus is. Of zoek je opleiding en de locatie op www.kiesmbo.nl, daar staat het (meestal) ook. Er staat dan 'beperkte toelating' en daaronder: *Je wordt toegelaten op basis van loting of je wordt toegelaten op basis van jouw inschrijfdatum.*

Hbo/wo

Op www.studiekeuze123.nl/numerus-fixus staat een lijst met opleidingen met een numerus fixus. Deze lijst verandert elk jaar. Sommige opleidingen hebben bij de ene onderwijsinstelling een numerus fixus, maar bij de andere niet. Per studiejaar kun je je voor maximaal twee opleidingen met een numerus fixus aanmelden.

Meer informatie:

www.studiekeuze123.nl/numerus-fixus.

In Studielink herken je een opleiding met een numerus fixus aan het volgende plaatje:

Heb je een plan B?

Je mag je voor meerdere opleidingen aanmelden. Als je je aanmeldt voor een fixusstudie, een studie met extra toelatingseisen of als je nog twijfelt over je studiekeuze: zorg voor een tweede studiekeuze.

Studeren in België

Voor Nederlandse studenten kan studeren in Vlaanderen een goed idee zijn:

- > Het collegegeld (in Vlaanderen heet dat studiegeld) is niet hoog.
- > Er is geen numerus fixus (behalve voor tandheelkunde, geneeskunde en diergeneeskunde).
- > Aanmeldingen voor Belgische opleidingen tellen niet mee in Nederland.
- > Website over de erkenning van je diploma, inschrijving en kosten: www.onderwijs.vlaanderen.be/studenten.
- > Website over het toelatingsexamen voor arts, tandarts of dierenarts: www.vlaanderen.be/de-toelatingsexamens-arts-tandarts-en-dierenarts

DOE HET

HAS green academy is dé hogeschool voor agro, food en leefomgeving. Draag jij bij aan praktische oplossingen voor een gezonde omgeving met voldoende gezond voedsel?

Studeren > has.nl

ENTER THE CREATIVE WORLD »

OPEN DAGEN

4 NOVEMBER EN 27 JANUARI

Creatief, innovatief en lekker eigenwijs, dat is het Grafisch Lyceum Rotterdam. Een gespecialiseerde vakschool in het hart van Rotterdam, waar alles draait om **MEDIA, ENTERTAINMENT & TECHNOLOGIE**. Ontdek alle mogelijkheden tijdens de Open Dagen op **ZATERDAG 4 NOVEMBER 2023** en **ZATERDAG 27 JANUARI 2024** (van 10.00 tot 15.00 uur).

Een greep uit het opleidingsaanbod: **MEDIAVORMGEVER, AV-SPECIALIST, FOTOGRAFIE, PODIUM- EN EVENEMENTENTECHNIEK, MEDIAMANAGER, REDACTIEMEDEWERKER, CREATIVE SOFTWARE DEVELOPER, IT SYSTEMS & DEVICES, MEDEWERKER SIGN, (ALLROUND) MEDIA-MAKER**. Vraag de brochure aan via [GLR.NL](https://glr.nl) of neem contact met ons op via [INFO@GLR.NL](mailto:info@glr.nl) of **088 200 15 00**.

Informatie

Alternatieven voor fixusstudies en studies met bijzondere toelatingseisen

Het is belangrijk om een plan B te hebben als je je inschrijft voor een studie met numerus fixus of met bijzondere toelatingseisen. Wat kan plan B zijn?

Ik was vooral geïnteresseerd in de werking van het menselijk lichaam. Bij **fysiotherapie** ben ik niet geselecteerd, maar psychomotorische therapie en bewegingsagogie past misschien nog wel beter bij mij.

Helaas was ik niet geselecteerd voor geneeskunde in Nederland. Ik studeer nu **geneeskunde** in België. Het was wel even wennen, want het Belgische onderwijs is echt anders dan dat in Nederland, maar ik ben blij met mijn keuze.

Mijn vriendin studeert scheikunde en ik biologie. Twee verschillende studies, maar we kunnen straks allebei dezelfde master **'Infection and Immunity'** gaan doen!

Ik heb lang getwijfeld of ik na de mavo de havo zou gaan doen, maar ben **blij met mijn keuze voor het mbo**: minder theorie, veel stage en volop kans op werk!

Tijdens de selectiedag ontdekte ik pas echt wat de studie inhoud en wat voor studenten deze studie gingen volgen. **"Gelukkig"** werd ik niet **geselecteerd** en ben ik plan B, een hele andere studie, gaan studeren. Past veel beter bij mij.

Onderzoek goed wat je moet doen voor de decentrale selectie. Bijvoorbeeld: bij de ene universiteit tellen je **overgangscijfers vwo 5** en de uitslag van een **BMAT-toets** mee bij de selectie-procedure en bij de andere universiteit maak je een kennis- en inzichttoets, een non-cognitieve toets en reflecteer je op aspecten van motivatie.

Ik wilde eigenlijk in Groningen **HBO Verpleegkunde** studeren, maar ik werd vanwege de **numerus fixus** niet toegelaten. Gelukkig kon ik in Zwolle terecht, daar was geen sprake van een **numerus fixus**. En Zwolle blijkt ook een hele leuke studentenstad te zijn!

Minette van den Bermd, Rolf Nijman en Patrick Schadee

Canva

Wie een studie met succes afrondt, is gewild bij werkgevers en heeft doorgaans een grote persoonlijke ontwikkeling doorgemaakt. Maar studeren kost geld. Hoe maak je een studie af zonder al te veel schulden?

Dit deel gaat over de financiële kant van studeren. De regering wil de basisbeurs voor hbo en universiteit weer invoeren. De plannen zijn pas definitief als de Eerste Kamer hiermee heeft ingestemd. Lees meer over de kabinetsplannen: duo.nl/particulier/kabinetsplannen/

Mbo'ers krijgen nog steeds de basisbeurs; voor hen verandert er niet veel.

Studiefinanciering

In Nederland heb je als student recht op studiefinanciering.

Studiefinanciering

Let op: alle bedragen zijn de bedragen die nu gelden. Dat kan anders zijn in studiejaar 2024-2025

De studiefinanciering mbo bestaat uit vier onderdelen:

1. een basisbeurs
2. studentenreisproduct
3. aanvullende beurs
4. studentenlening

Toelichting per onderdeel

1. De basisbeurs voor thuiswonende studenten is maandelijks (2023) € 90,85 en is voor uitwendend mbo: € 460,81 (dit geldt alleen voor studiejaar 2023-2024)

Voorwaarden

- Om in aanmerking te komen voor een (aanvullende) beurs moet je minimaal 18 jaar zijn.
- Je kunt wel een studentenreisproduct krijgen als je nog geen 18 bent.
- Je bent jonger dan 30 als jouw studiefinanciering ingaat.
- Je doet de beroepsopleidende leerweg (bol)
- Je staat voltijds ingeschreven als student
- Je moet op de 1e van de maand ingeschreven staan. Word je na de 1e ingeschreven, dan gaat je studiefinanciering een maand later in
- Jouw opleiding duurt minimaal 1 jaar
- Jouw opleiding is erkend. Als je dat niet weet, dan kun je dat navragen bij jouw school
- Je bent Nederlander of je hebt een verblijfsvergunning type II, III, IV of V (voldoe je hier niet aan, kijk dan op deze pagina of je misschien voor een andere regeling in aanmerking komt: Studiefinanciering: Voorwaarden - DUO)

2. Studentenreisproduct, te krijgen voor door de week (ma t/m vr) of in het weekend.

3. Aanvullende beurs is maximaal € 381,25 voor thuiswonende studenten en € 405,23 voor uitwonende studenten.

4. Rentedragende lening. Het bedrag dat je wilt lenen bepaal je zelf. Lenen hoeft niet, je kunt dan nog steeds basisbeurs en studentenreisproduct krijgen. Je kunt maximaal € 197,93 lenen + het niet toegekende deel van de aanvullende beurs.

Hoe lang recht?

Voor studenten op niveau 1 en 2 zijn de eerste 3 onderdelen direct een beurs (een gift). De aanvullende beurs is afhankelijk van het inkomen van je ouders. De rentedragende lening moet altijd terugbetaald worden. Daarover wordt rente berekend. Terugbetalen gaat in 35 jaar.

Doe je niveau 3 of 4, dan zijn de eerste 3 onderdelen om te beginnen een lening. Haal je binnen 10 jaar een diploma, dan wordt de lening omgezet in een beurs (een gift). Ook de rente vervalt dan. De rentedragende lening moet je altijd terugbetalen.

Je hebt recht op een basisbeurs en een aanvullende beurs voor 4 jaar, daarna heb je nog 3 jaar recht op een rentedragende lening (dat noemen we leenfase) en het studentenreisproduct. De maximale rentedragende lening is in de leenfase € 1028,33 per maand.

Mbo-studenten betalen vanaf 18 jaar lesgeld. Het lesgeld voor 2023-2024 is vastgesteld op € 1357,-.

De bedragen voor 2024-2025 zijn nog niet bekend. Via de website www.duo.nl/particulier/geld-voor-school-en-studie/ zullen de bedragen voor 2024-2025 bekend gemaakt worden.

De studiefinanciering voor hbo en universiteit bestaat uit vijf onderdelen:

1. basisbeurs
2. studentenreisproduct
3. aanvullende beurs
4. studentenlening
5. collegegeldkrediet

Basisbeurs, reisproduct, rentedragende lening en collegegeldkrediet zijn er voor iedereen. De aanvullende beurs is afhankelijk van het inkomen van je ouders. De rentedragende lening en het collegegeldkrediet zijn altijd leningen. Je betaalt er rente over en je moet ze na je studie terugbetalen. Berekening van die rente start direct na de maand waarin je de lening hebt gekregen, het rentepercentage over die lening wordt per kalenderjaar vastgesteld.

Basisbeurs, studentenreisproduct en aanvullende beurs zijn om te beginnen een lening en als je een diploma haalt binnen 10 jaar na de eerste maand studiefinanciering, worden ze

omgezet in een gift (prestatiebeurs). De studieschuld moet je in maximaal 35 jaar aflossen. De aflossing begint in het tweede jaar nadat je bent afgestudeerd. Het maandbedrag is afhankelijk van de hoogte van je studieschuld én van je inkomen en wordt berekend naar draagkracht.

1. Basisbeurs

Basisbeurs voor thuiswonende studenten is € 110,30 en voor uitwonende studenten € 439,20.

Let op: alle bedragen zijn de bedragen die in het studiejaar 2023-2024 gelden. Dat kan anders zijn in studiejaar 2024-2025.

2. Studentenreisproduct

Dat is gelijk aan de huidige situatie met week- of weekendrecht. Bij niet halen van een diploma levert het reisrecht (als het is gebruikt) een schuld op van € 120,96 (in 2023).

3. Aanvullende Beurs (AB)

Hoe hoger het gezamenlijk inkomen van je beide ouders, des te lager is de AB. Wel krijgen meer studenten recht op de AB, omdat de inkomensgrens wordt verlegd en is maximaal € 416,-.

4. Studentenlening

Als student kun je maximaal € 266,97 (extra) lenen.

Als je geen of minder AB krijgt kun je geld bijlenen.

5. Collegegeldkrediet

Dit is een extra lening, die je als student kan aangaan, als je het collegegeld niet kunt betalen. Deze extra lening is € 192,83 per maand. Als je instellingscollegegeld moet betalen kun je eventueel tot vijf keer het bedrag lenen, € 964,17 per maand. Op www.duo.nl kun je meer lezen over wettelijk collegegeld en collegegeldkrediet. Als je niet aan bepaalde voorwaarden voldoet, dan betaal je instellingscollegegeld. De hoogte van het bedrag wordt vastgesteld door de instellingen zelf en is meestal hoger dan het wettelijk collegegeld.

Voorwaarden

- Om in aanmerking te komen voor een (aanvullende) beurs moet je minimaal 18 jaar zijn.
- Je kunt wel een studentenreisproduct krijgen als je nog geen 18 bent.
- Je bent jonger dan 30 als jouw studiefinanciering ingaat.
- Je doet een van de volgende opleidingen: bachelor, master of associate degree
- Je staat voltijds of duaal ingeschreven als student
- Je moet op de 1e van de maand ingeschreven staan. Word je na de 1e ingeschreven, dan gaat je studiefinanciering een maand later in
- Jouw opleiding duurt minimaal 1 jaar
- Jouw opleiding is erkend. Als je dat niet weet, dan kun je dat navragen bij jouw school of universiteit
- Je bent Nederlander of je hebt een verblijfsvergunning type II, III, IV of V (voldoe je hier niet aan, kijk dan op deze pagina of je misschien voor een andere regeling in aanmerking komt: Studiefinanciering: Voorwaarden - DUO)

Hoe lang recht?

Voor een 4-jarige studie of een associate degree aan hbo of universiteit krijg je 7 jaar studiefinanciering. Heb je recht op een aanvullende beurs, dan krijg je die alleen de eerste 4 jaar. Daarna kun je nog 3 jaar alleen lenen. Het studentenreisproduct krijg je de eerste 5 jaar.

Voor een studie die meer dan 4 jaar duurt, krijg je langer studiefinanciering en reisproduct. Dit geldt ook voor sommige masters (Opleiding stoppen of wijzigen: Een master gaan doen - DUO) en lerarenopleidingen (Extra studiefinanciering lerarenopleiding - DUO).

Hier lees je hoe het zit als je 2 studies tegelijk doet: Studiefinanciering: Hoelang recht - DUO

Studietoelage?

Ben je een scholier of student en ben je tussen de 15 en 30 jaar? En kun je niet het minimumloon verdienen door een beperking? Dan kun je misschien een studietoelage krijgen van de gemeente. De hoogte van de studietoelage kan verschillen per gemeente. De ziekte of beperking moet chronisch zijn. Zoek op de website van jouw gemeente onder de kop Werk en Inkomen of typ in de zoekbalk het woord studietoelage.

Zorgtoelage

Als je 18 wordt, dan verandert een en ander. Je ouders krijgen geen Kinderbijslag meer en jij kunt, als je op het voortgezet onderwijs (of vavo - voortgezet algemeen volwassenonderwijs zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/volwassenenonderwijs) zit, Tegemoetkoming Scholieren krijgen. Ook word je verantwoordelijk voor je eigen ziektekosten. Je hebt een eigen zorgverzekering (mag ook nog via je ouders) en betaalt zelf premie (rond € 110,-). Gelukkig kun je via www.toeslagen.nl zorgtoelage aanvragen. Bij een laag inkomen (zoals de meeste studenten) heb je dan recht op een zorgtoelage van rond de € 100,-. Maar als je pech hebt en ziek wordt of medicijnen nodig hebt, moet je wel het eigen risico van € 385,- betalen!

Studenten in het hbo en wo betalen collegegeld. Het collegegeld voor studiejaar 2023-2024 is € 2.314,-. De bedragen voor 2024-2025 zijn nog niet bekend. Via de website www.duo.nl/particulier/geld-voor-school-en-studie/ zullen de bedragen voor 2024-2025 bekend gemaakt worden.

Studiefinanciering aanvragen

Hoe?

- Zorg dat je een DigiD hebt
- Koop een persoonlijke OV-chipkaart
- Log in op mijn DUO om studiefinanciering aan te vragen

Wat?

- Vraag je Basisbeurs, Studentenreisproduct en Aanvullende Beurs altijd aan. DUO berekent dan, aan de hand van het inkomen van je ouders (en nog enkele factoren - bijvoorbeeld een studerende zus of broer), of je recht hebt op een Aanvullende Beurs.
- Leen alleen als het echt nodig is. Zo houd je je studieschuld zo laag mogelijk en heb je na je studie meer financiële armslag (je betaalt dan minder per maand terug en houdt meer over).

Op kamers?

Op www.nibud.nl kun je informatie vinden over alles wat met je budget als student te maken heeft, ook als je op kamers gaat (typ in het zoekvak 'student' en je krijgt veel informatie te zien). Uit het studentenonderzoek in 2021 bleek dit het gemiddelde uitgavenpatroon te zijn:

Uitgave	Kosten
Huur	€ 426
Boodschappen	€ 173
Studieboeken en - benodigdheden	€ 49
Vervoer (naast de OV-kaart)	€ 72
Ontspanning, uitgaan en sport	€ 124
Kleding en schoenen	€ 53
Zorgverzekering	€ 115
Telefoon	€ 19
Totaal	€ 1031

Maandelijks kosten in euro's. Bron: Nibud Studentenonderzoek 2021.

Op www.duo.nl kun je een rekenhulp vinden. Daarin kun je je eigen inkomsten en uitgaven invoeren. Vervolgens kun je ook zien of je recht hebt op een Aanvullende Beurs, hoeveel je zou kunnen lenen en wat je dat aan schuld en terugbetaling oplevert. Daarmee kun je uitzoeken of op kamers gaan een haalbare optie is.

Overleg met je ouders

Ouders zijn verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van hun kinderen. Dat staat in de wet. Kinderen tot 18 jaar: ouders betalen kosten van verzorging en opvoeding. Kinderen van 18 jaar tot 21 jaar: Ouders betalen kosten van levensonderhoud en studie. Overleg dus met je ouders hoe jullie dat samen vorm kunnen geven (bron: overheid).

Bijverdienen?

In het wetsvoorstel Herinvoering Basisbeurs wordt onbeperkt bijverdienen voor alle studenten voorgesteld.

Tegemoetkoming Scholieren

Ben je 18 jaar of ouder en leerling voortgezet onderwijs, dan heb je recht op de Tegemoetkoming Scholieren. Je kunt dat bij DUO aanvragen door in te loggen met je DiGiD. Die tegemoetkoming is een gift en bestaat uit een basistoelage (2032 €

Handige websites

www.belastingdienst.nl
www.duo.nl
www.duo.nl/antillen
www.DigiD.nl
www.nibud.nl
www.wilweg.nl

125,07 per maand thuiswonend en € 291,62 als je uitwonend bent) en een aanvullende toelage per maand, afhankelijk van het inkomen van je ouders. Zie voor de bedragen www.duo.nl.

Als je gezakt bent of bijvoorbeeld na havo in één jaar vwo wilt doen, kun je door jouw dagschool 'gedetacheerd' of uitbesteed worden aan een vavo. Dan kom je ook in aanmerking voor de Tegemoetkoming Scholieren. Het maakt dan niet uit hoeveel vakken je volgt.

- Ben je 18+ en heb je je zelfstandig ingeschreven aan een vavo, dan zijn er twee mogelijkheden:
- Ben je voltijd ingeschreven, dan heb je recht op Tegemoetkoming Scholieren.
 - Ben je deeltijder, dan heb je mogelijk recht op Tegemoetkoming Deeltijders (als je meer dan 270 lesminuten per week hebt). Op www.duo.nl vind je meer informatie.

Webinars

DUO organiseert met enige regelmaat een webinar over een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld over studiefinanciering mbo. Via duo.nl/webinar/ kun je de meeste webinars terugkijken

GEEN ZIN IN STAPELS BOEKEN

MAAR WEL
DE ENERGIECRISIS
OPLOSSEN?

KIES INSTALLATIETECHNIEK

Je weet het misschien niet, maar installatietechniek is overal om je heen. Als je het licht aanzet, de verwarming iets hoger draait of online video's kijkt, gebruik je installatietechniek!

Vandaag is het al belangrijk, maar in de toekomst is installatietechniek echt onmisbaar. Zonnepanelen, warmtepompen en wat denk je van 6G? Allemaal installatietechniek! Dus wil jij ook onmisbaar worden? Kies dan voor de installatie-opleidingen.

VIND JOUW OPLEIDING!

Of je nou een denker of doener bent, bij installatietechniek kun je echt **OVERAL** aan de slag. Benieuwd wat er bij jou past? Doe de installatie-job-quiz, leer de beroepen kennen en ontdek de vervolgopleiding voor jou!

Studenten

Studentenportret

Het belangrijkste wat Ashley heeft geleerd tijdens haar opleidingen:

'Je bent zelf verantwoordelijk voor je eigen groei en ontwikkeling. Laat het niet van anderen afhangen, maar maak je eigen keuzes.'

Ashley Foekens (25) liep tijdens haar mbo-opleiding Banketbakker stage in een heel vieze bakkerij. Daar ontstond het idee om de opleiding Food Commerce and Technology aan Hogeschool Inholland Amsterdam te doen om uiteindelijk bij de Nederlandse Voedsel- en Waardenautoriteit te kunnen werken. Die opleiding is ze na het mbo-niveau 4 Banketbakker gaan doen. Hier ontdekte ze haar passie voor productontwikkeling.

"Tijdens de opleiding Food Commerce and Technology, kwam ik erachter dat kwaliteitscontrole –de reden waarvoor ik de opleiding was gaan doen- niet bij me paste. Ik ben dol op creatief bezig zijn, op trends inspielen en producten ontwikkelen. Gelukkig is de opleiding heel breed, waardoor ik ook die richting kon kiezen.

Voor mij was het gat tussen mijn mbo-opleiding en hbo-opleiding heel groot. Ik moest ineens bijna alle dagen op school zijn, op het mbo werkte ik vier dagen in de week. Ook de aansluiting met mijn medestudenten ging soms stroef. Ik had het

Studietips van Ashley

1. Kijk ook naar opleidingen die je in eerste instantie niet zou kiezen, je kan verrast worden.
2. Blijf bij met je huiswerk en maak een planning.
3. Als je hulp nodig hebt, moet je er zelf achteraan. Je kan er niet vanuit gaan dat mensen naar je toe komen om hulp te bieden.

Ashley Foekens

studeert Food Commerce and Technology bij Hogeschool Inholland Amsterdam

gevoel dat ik een achterstand had op anderen door mijn mbo-achtergrond. Terwijl ik ook sterke punten heb, zoals werker- varing. Het is goed om het uit te spreken als je zoiets voelt, al is dat soms lastig. Daarna gaat het samenwerken in projecten een stuk beter.

➤ 'IK BEN DOL OP CREATIEF BEZIG ZIJN, OP TRENDS INSPELEN EN PRODUCTEN ONTWIKKELEN!'

Tijdens mijn minor (een soort keuzevak van een half jaar) ben ik mijn eigen bedrijf SANO begonnen waarmee ik een gezond alternatief voor jam heb ontwikkeld. Daarin komt alles van mijn opleiding samen: productontwikkeling, kwaliteitscontrole, marketing, sales. Het idee is ontstaan, omdat er in zoet beleg geen gezonde alternatieven zijn. Door dit product op de markt te brengen en eventueel in de toekomst voorlichtingen te geven over gezonde voeding, wil ik een bijdrage te leveren aan de maatschappij."

Studenten

Studentenportret

Het belangrijkste wat Mané leerde tijdens haar opleiding:

'Ik heb geleerd hoe belangrijk het is dat je iets doet wat je leuk vindt. In mijn master lag echt mijn hart.'

Tijdens de open dag van Tilburg University liep Mané Kirakosian (25) per ongeluk de verkeerde zaal binnen en werd ze na een presentatie opslag verliefd op de opleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen. Na deze bachelor deed ze de master Art and Media Studies.

"Toen ik nog op de middelbare zat (Katholieke scholengemeenschap Etten-Leur) wilde ik het absoluut niet over de toekomst hebben. Niet over examens en al helemaal niet over een opleiding. Nu weet ik dat dat kwam door een bepaalde stress die heel veel mensen voelen. Terwijl dat helemaal niet hoeft, je doet het namelijk voor jezelf.

Het vinden van balans vond ik tijdens mijn studietijd het lastigst. Ik wilde op kamers met zestien man, feesten, extra activiteiten, en daarnaast mijn opleiding halen. Achteraf gezien denk ik: waarom heb ik daar over gestrest? Zoek wat je oprecht leuk vindt op dat moment en al heb je een jaar vertraging: *who cares?* Alles valt vanzelf op z'n plek.

Studietips van Mané

1. Zie het bezoeken van open dagen niet als verplichting, maar als iets leuks. Je mag alles rustig bekijken, zoals op een markt.
2. Denk vroeg in je studie al na over wat je daarna wil doen. Op die manier kan je vakken kiezen die aansluiten bij een specialisatie of master.
3. Als je klaar bent, is het heel fijn als je al een bijbaan hebt waar je een toekomst in ziet. Terwijl je daar werkt, kan je goed nadenken over wat je vervolgens wil doen.

Mané Kirakosian

studeerde communicatie- en informatiewetenschappen gevolgd door een master Art and Media Studies bij Tilburg University

> 'NAAST MIJN OPLEIDING WILDE IK IETS DOEN WAARMEE IK MENSEN KON HELPEN, DUS BEN IK MENTOR GEWORDEN VOOR PRE-BACHELOR VLUCHTELINGSTUDENTEN'

Naast mijn opleiding wilde ik iets doen waarmee ik mensen kon helpen, dus ben ik mentor geworden voor pre-bachelor vluchtelingstudenten: studenten wiens eerder behaalde diploma's, in hun land van herkomst, niet genoeg zijn in Nederland om meteen aan een universiteit te studeren. Vanuit Tilburg University worden zij geholpen met onder andere Engels, Nederlands, wiskunde en de studiekeuze. Ik heb daar zoveel van geleerd, ik zou het iedereen aanraden!"

Studenten

Studentenportret

Het belangrijkste wat Jeffrey heeft geleerd tijdens zijn opleidingen:

'Zonder motivatie haal je het sowieso niet. Blijf jezelf pushen, dwaal niet af en doe je best.'

Nadat Jeffrey Opoku Appau (23) diploma's had behaald voor entreeopleiding Handel en mbo niveau 2 hybrideopleiding Verkoper aan het ROC van Amsterdam Zuidoost, besloot hij zijn droom achterna te gaan: acteur worden. Nu heeft hij een certificaat aan de Acteeracademie Amsterdam en gaat hij auditie doen bij theaterscholen in Utrecht en Rotterdam.

"Wat mij helpt, is dat ik positief, doelgericht en gefocust ben in het dagelijks leven en mijn opleidingen. Tijdens mijn hybrideopleiding moest ik drie dagen in de week stagelopen. Dat was pittig: vroeg opstaan, acht uur per dag werken en daarnaast gewoon huiswerk maken. Bij zo'n opleiding moet je er echt voor gaan door jezelf te laten zien en te focussen. Ik ben trots dat ik me er doorheen heb geslagen.

Tijdens mijn entreeopleiding volgde ik theaterlessen, echt geweldig. Gedurende mijn hybrideopleiding, nam ik het echt serieus: ik deed audities en kreeg wat kleine rollen. Ik was er dagelijks mee bezig en besloot: dit wil ik. Aan de Acteeracademie heb ik me ontwikkeld in mijn spel, maar een acteur is nooit uitgeleerd. Na een theateropleiding op niveau vier, wil ik een hbo-theateropleiding doen om nog verder te komen!

> 'WAT IK AAN IEDEREEN MEE WIL GEVEN: ZOEK OP TIJD UIT WAT BIJ JE PAST EN WAT JE LEUK VINDT.'

Jeffrey Opoku Appau

studeerde aan het ROC van Amsterdam Zuidoost, de Acteeracademie Amsterdam en gaat een hbo-theateropleiding volgen

Wat ik aan iedereen mee wil geven: zoek op tijd uit wat bij je past en wat je leuk vindt. Denk niet alleen: goh, dit lijkt me leuk, maar maak er ook echt werk van. Als ik van jongs af aan had geweten dat ik van acteren zo gelukkig word, had ik het vanaf het begin gedaan. Ontdek op tijd waar jij happy van wordt. Dat is het belangrijkste."

Studietips van Jeffrey

1. Ga naar je mentor toe als je ergens tegenaan loopt.
2. Zoek een opleiding waar je uitdaging in vindt.
3. Houd je niet van school, ga dan gewoon in de praktijk leren. Als je jezelf tegen gaat werken, raak je alleen maar gedemotiveerd. Neem die hybrideopleiding, dat scheelt zoveel gedoe.

Hoe kom je rond? Tips voor studenten en ouders

Geldzorgen leiden tot stress en dat is niet goed voor de studieresultaten. Je zou af kunnen spreken om eens in de zoveel tijd samen te kijken naar de inkomsten en uitgaven.

Studeren is kostbaar. Door collegegeld, lesgeld of cursusgeld en studieboeken gaat het om duizenden euro's per jaar. En als je op kamers gaat komen daar nog veel meer kosten bij kijken. Hoe ga je daar het beste mee om? Karin Radstaak, communicatieadviseur en woordvoerder van het Nibud*, geeft drie tips voor jou én je ouders/begeleiders.

Tip: maak de student zelf verantwoordelijk voor de uitgaven

"Veel jongeren die gaan studeren zijn voor een deel afhankelijk van de financiële steun van hun ouders. Jongeren die op kamers gaan krijgen vaak een bedrag overgemaakt. Als Jongeren thuis blijven wonen nemen veel ouders bepaalde kosten voor hun rekening. Ook in dat geval raden wij de ouders aan: maak het geld over aan je kind en laat het zelf verantwoordelijkheid dragen voor de uitgaven. Dan went je kind daaraan en verloopt de overgang naar financiële onafhankelijkheid soepeler. Geldzorgen leiden tot stress en dat is niet goed voor de studie-resultaten. Je zou af kunnen spreken om eens in de zoveel tijd samen te kijken naar de inkomsten en uitgaven. Zie dat niet als een controle, maar als een manier om inzicht te krijgen of de financiële steun voldoende is of dat die tekortschiet."

*Het Nibud (het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) geeft waardevolle informatie over de financiële aspecten waarmee je te maken krijgt als je gaat studeren: www.nibud.nl/onderwerpen/kinderen-en-jongeren/studeren/#Kosten

Tip: laat geen geld liggen

"Zorg dat je goed geïnformeerd bent. Voor welke regelingen kom jij in aanmerking? Heb je recht op een aanvullende beurs? Doe aangifte bij de Belastingdienst als je een bijbaan hebt, misschien heb je recht op teruggave. Vraag zorgtoeslag aan. Doe dat altijd, ook als je ouders jouw premie betalen. Als je achttien bent en je hebt een laag inkomen, heb je daar recht op. Misschien kom je in aanmerking voor huurtoeslag. Kortom, laat geen geld liggen!"

Tip: weet hoeveel je moet lenen

"Maak een begroting. Hoeveel geld heb ik elke maand nodig? En uit welke 'potjes' kan ik dat bedrag bij elkaar brengen? Daarmee krijg je inzicht in het bedrag dat je moet lenen om rond te komen. Dat is belangrijker dan de vraag: hoeveel kan ik lenen? Het is al vervelend genoeg om een studieschuld op te bouwen, probeer dat bedrag dus niet onnodig op te laten lopen."

> 'HOEVEEL GELD HEB IK ELKE MAAND NODIG? EN UIT WELKE 'POTJES' KAN IK DAT BEDRAG BIJ ELKAAR BRENGEN.'

Hou jij van dingen maken?

Kies dan voor een ambachtelijk of specialistisch beroep!

Geen concert zonder pianotechnicus. Een brug of viaduct kan niet gemaakt worden zonder beton-timmerman en als orthopedisch technisch adviseur help je mensen om (weer) goed te lopen.

Denk dus ook eens aan beroepen en opleidingen die je niet zo vaak tegen komt. Deze makersberoepen zijn bijzonder, jouw producten zijn belangrijk en er is werk genoeg!

Studenten

Tips voor op kamers

Voor veel studenten is het een van de leukste dingen van hun studententijd: op kamers wonen. Lijkt jou dit ook wat? Of heb je geen keuze, vanwege de reistijd? Houd rekening met het kamertekort!

1

Laat je niet gek maken!

Hoeveel kun en wil je uitgeven aan je kamer? Soms is het beter om op en neer te reizen. Kamers in de buurt van studentensteden zijn vaak goedkoper dan in de stad zelf.

2

Kort je wensenlijst in

Een grote kamer met balkon, designkeuken en in het centrum. Leuk! Maar waar vind je die? Wees niet te kritisch. En als je eenmaal in je studentenstad woont, kun je gemakkelijker een betere plek vinden.

3

Wees er vroeg bij

Schrijf je zo vroeg mogelijk in bij een studentenwoningencorporatie. Dat kan vanaf je 16e verjaardag of een jaar voordat je gaat studeren. Twijfel je nog over de stad? Schrijf je in meerdere steden in. In Nijmegen telt de inschrijfduur niet, daar wordt geloot.

Kijk op www.kences.nl/op-kamers-via-kences of kijk of er andere corporaties in jouw studentenstad zijn.

Let op! Veel studenten zoeken vanaf augustus. Vind jij een kamer vanaf juni of juli? Doen!

4

Betaal niet te veel huur

Kamer gevonden, maar vraagt de huisbaas te veel huur? Teken eerst je huurcontract en stap dan naar de huur commissie. Check www.lsvb.nl/checkjekamer en www.huurcommissie.nl voor meer informatie.

5

Kamer of zelfstandige studio?

- > Bij een kamer in een studentenhuis deel je keuken, douche en wc meestal met anderen.
- > Een studio met eigen voorzieningen is vaak rustiger, maar je kunt je eerder eenzaam voelen.

6

Pas op, oplichters actief!

Als iets te mooi lijkt om waar te zijn, dan is het dat vaak ook. Kun je een kamer niet bezichtigen, maar moet je wel meteen betalen? Rode vlag!

7

Zorg dat je verzekerd bent

Heb je de laptop van je huisgenoot laten vallen? Had je nu maar een aansprakelijkheidsverzekering! Een inboedelverzekering helpt bij inbraak en brand, een rechtsbijstandsverzekering bij een conflict met je huurbaas. Sluit de verzekering af vóórdat zich iets voordoet.

Wist je dit?

- > Dit voorjaar waren er **26.500** studentenwoningen te weinig.
- > De gemiddelde zoektijd voor je eerste kamer is **4,5 maanden**.
- > Bijna een **half miljoen** studenten zijn uitwonend.
- > Bijna **de helft** van alle studenten blijft thuiswonen, vaak vanwege de kosten.

Handige websites

- > www.rijksoverheid.nl: zoek op 'studeren: wat moet ik regelen'
- > www.LSVb.nl: over je huur rechten
- > www.belastingdienst.nl: zoek op 'huurtoeslag studentenkamer'

Bron: Kenniscentrum Studentenhuisvesting (Kences) Landelijke monitor studentenhuisvesting 2021

Het Expertisepunt Specialistisch Vakmanschap ondersteunt kleine, specialistische en ambachtelijke beroepen en hun opleidingen op mbo-niveau en relevant voor de Nederlandse arbeidsmarkt en economie

samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven
maakt werk van praktijkleren

vereniging voor
begeleiders in onderwijs

www.biond.nu